ԱԶԳ Azg

28 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2005 ՈՒՐԲԱԹ 14(3180)

Ադրբեջանում ԱՄՆ դեսպանը Աթկինսոնի բանաձեւը որակել է «դեկլարատիվ»

Ադրբեջանում ԱՄՆ դեսպան Ռինո Հարնիշը, ըստ ադրբեջանական մամուլի, դեկլարատիվ է որակել հունվարի 25-ի ԵԽԽՎ բանաձեւը: «Մ. Նահանգները, ի տարբերություն ԵԽԽՎ ընդունած դեկլարատիվ հայտարարության, ամեն կերպ աջակցում է Ադրբեջանին Ղարաբաղյան հակամարտությունը խաղաղ ճանապարհով լուծելու գործում», ասել է Հարնիշը:

Բաքվի «Ենի զաման» օրաթերթը գրում է, որ դեսպանը փաստացի կրկնել է մի քանի օր առաջվա Հայաստանում ԱՄՆ դեսպան Ջոն Էվանսի այն հայտարարությունը, ըստ որի Հայաստանից հետո ԱՄՆ-ը երկրորդ երկիրն է, որը մարդասիրական օգնություն է տրամադրում ԼՂ կառավարությանը: Մասնավորապես Հարնիշն ասել է, որ ԱՄՆ-ը օգնել եւ շարունակելու է ֆինանսական օգնություն տրամադրել ԼՂ-ին:

Այս մասին մեր մեկնաբանությունը կարդալ 8-րդ էջում:

Այսօր հայոց ազգային բանակի օրն է

PHOTOLURE

1992թ. հունվարի 28-ին ՀՀ կառավարությունն ընդունել է «Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության մասին» պատմական որոշումը՝ դրանով իրավականորեն ազդարարելով Հայոց ազգային բանակի ստեղծումը: Ի դեպ, բանակի օրը հանրապետությունում նշվում է արդեն մի քանի տարի: Նորաստեղծ նախարարության ենթակայությանն են հանձնվել ներքին գործերի նախարարության միլիցիայի պարեկապահակային գունդը, հատուկ նշանակության օպերատիվ գունդը, քաղաքացիական պաշտպանության գունդը եւ հանրապետական զինվորական կոմիսարիատը:

Բանակաստեղծման առումով բացառիկ արդյունավետ է եղել 1992թ-ը. ամրագրվել է անհրաժեշտ իրավական դաշտը, ձեւավորվել են ղեկավարման օղակները՝ Գլխավոր շտաբը, ստեղծվել են թիկունքի եւ սպառազինության ծառայությունները, հիմնադրվել զորատեսակներն ու մասնագիտացված զորամասերը, մշակվել խմբավորումների, զորամասերի մարտական կազմերը եւ կառուցվածքները, դրվել զորատեսակների եւ ծառայությունների ձեւավորման սկիզբը, կազմավորվել առաջին սահմանապահ զորամասերը՝ մոտոհրաձգայինների վերափոխման հեռանկարով, ծավալվել զորամասերի ստորաբաժանումների՝ դասակներ, վաշտեր, գումարտակներ ստեղծելու գործընթացը:

1992թ.-ի մայիսին ՊՆ-ն հանրապետության տարածքում սկսել է առաջին զորակոչը՝ հիմք դնելով բանակը ժամկետային զինծառայողներով համալրելու ներկայումս արդեն կայուն դարձած ավանդույթին:

Տոնի կապակցությամբ հանրապետությունում կանցկացվեն մի շարք միջոցառումներ:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

МОНИТОРИНГ

ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելությունը չի այցելի բռնազավթած Շահումյան, Գետաշեն, Մարտակերտի հյուսիս

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Այսօր Բաքվում հավաքվում են Մինսկի խմբի համանախագահները, ինչպես նաեւ ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելությունը: Մեկ օր անց նրանք կժամանեն Երեւան, իսկ հունվարի 30-ին կայցելեն Ստեփանակերտ:

Երբ 2004 թ. նոյեմբերին Ադրբեջանը համաձայնեց ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի քվեարկությունից հանել իր իսկ հեղինակած «Իրավիճակն Ադրբեջանի գրավյալ տարածքներում» բանաձեւի նախագիծը, հայկական կողմը համաձայնություն տվեց ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելության մոնիտորինգի անցկացմանը ղարաբաղյան ուժերի վերահսկողության տակ գտնվող տարածքներում:

Երեւանի իշխանությունները, մասնավորապես արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանն ու պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը ավելի վաղ արված հայտարարություններում անգամ գոհունակություն էին հայտնել փաստահավաք առաքելության՝ ԼՂՀ-ի հարակից տարածքներ այցելելու կապակցությամբ: Օսկանյանի ասելով, Ադրբեջանը մտահոգվելու խնդիր ունի, քանի որ տեսական մակարդակով բնակեցնում է Շահումյանը եւ Գետաշենը. «Փաստահավաք խումբը գալու է՝ վերաբնակեցման հետ կապված գնահատականներ տալու: Ադրբեջանի համար կարող են անակնկալներ լինել այն իմաստով, որ բնակեցվածների գերակշիռ մասը Շահումյանից, Գետաշենից, Հյուսիսային Մարտակերտից փախստականներ են»:

«Նախ՝ մեր տեսությունը պաշտոնապես որեւէ բնակեցման խնդիր չի լուծում, երկրորդ՝ աշխարհին հայտնի է, որ գոյություն ունի անվտանգության գոտի: Ի վերջո, մենք էլ հնարավորություն կունենանք վերջնականապես համոզվելու, որ, ենթադրենք, Շահումյանի շրջանը կամ այլ տարածքներ բնակեցվա՞ծ են ադրբեջանցիներով, թե՞ ոչ, Ադրբեջանը բնակեցման խնդիրներով զբաղվո՞ւմ է, թե՞ ոչ», ասել էր Սարգսյանը:

Տես էջ 8

ՀՀ նախագահը ժամանեց Հռոմ

ՀՌՈՄ, 27 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր Իտալիայի մայրաքաղաք Հռոմ ժամանեց ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի գլխավորած պատվիրակությունը, որի կազմում են առաջին տիկին Բելլա Քոչարյանը, ԱԳ նախարար Վարդան Օսկանյանը, առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարար Կարեն Ճշմարիտյանը, գյուղատնտեսության նախարար Դավիթ Լոքյանը, ՀՀ նախագահի առաջին օգնական Արմեն Գեւորգյանը, էներգետիկայի փոխնախարար Արեգ Գալստյանը, ՀՀ արդյունաբերողների եւ գործարարների միության, ՀՀ առեւտրաարդյունաբերական պալատի նախագահները, տեսական այլ անձինք, գործարարներ:

Նույն օրը կեսօրին նախագահական Կվիրինալ պալատում տեղի ունեցած դիմավորման պաշտոնական արարողությունից հետո ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանը հանդիպեց Իտալիայի Հանրապետության նախագահ Կառլո Աձելիո Չամպիի հետ, որից հետո երկու երկրների նախագահները հանդես եկան համատեղ հայտարարությամբ:

Հանդիպման ժամանակ նախագահները քննարկել են երկկողմ, եվրոինտեգրման, տարածաշրջանային, միջազգային հարցերի լայն շրջանակ:

«Ինքնորոշման իրավունքը Ղարաբաղի դեպքում չի կարող կիրառվել»

ԵԽԽՎ Ղարաբաղի հարցով զեկուցող Դեյվիդ Աթկինսոնը BBC-ին տված հարցազրույցում ասել է, որ ազգերի ինքնորոշման իրավունքի սկզբունքը Ղարաբաղի դեպքում չի կարող գործադրվել: «Եթե կողմերը համաձայնության գան գործող սահմանները փոփոխելու հարցում, ինչպես դա եղել է Չեխիայի եւ Սլովակիայի դեպքում, եթե Ադրբեջանի կառավարությունը համաձայնի Ղարաբաղի ժողովրդի անկախության պահանջին, ապա դա մենք կընդունենք: Սակայն ակնհայտ է, որ ադրբեջանական իշխանությունները երբեւիցե չեն համաձայնի Ղարաբաղի պահանջին: Եվրախորհուրդը, ինչպես նաեւ միջազգային մյուս կազմակերպությունները չեն կարող ճանաչել Լեռնային Ղարաբաղի անկախությունը: Այդ պատճառով ազգերի ինքնորոշման իրավունքի սկզբունքը Ղարաբաղի դեպքում չի կարող կիրառվել», ասել է բրիտանացի խորհրդարանականը:

Ֆրանսահայ երիտասարդը մահացել է շմոլ գազից

Նախանցյալ գիշեր Երեւանի Զարոբ փողոցում իր վարձակալած տանը մահացել է ֆրանսահայ երիտասարդ, 34-ամյա Քրիստոֆ Քեբաբջյանը: Մահվան պատճառը եղել է շմոլ գազը: Քրիստոֆի հետ մահացել է նաեւ նրա շունը:

Մասնագիտությամբ ֆոտոլրագրող-դիզայներ երիտասարդը վերջին տարիներին տեղափոխվել էր Երեւան եւ տերն էր Պուշկինի փողոցի վրա գործող «Փարիզյան» ռեստորանի:

Նա որդին է Արցախում բարեգործական լայն գործունեություն ծավալած Լեւոն եւ Նադյա Քեբաբջյանների: Հայրը՝ Լեւոն Քեբաբջյանը, ֆրանսահայ մեր հայտնի ազգայիններից է, ՌԱԿ կենտրոնական վարչության եւ ՀԲԸՄիության կենտրոնական վարչական ժողովի:

«Ազգը» խորապես ցավակցում է ծնողներին, տիկնոջը եւ մյուս հարազատներին:

«Նյու Յորք լայֆը» հանձնեց փոխհատուցման առաջին կտրոնները

90 տարի առաջ ցեղասպանության զոհ դարձած հայերի ժառանգներին եւ հայկական բարեգործական կազմակերպություններին ու Հայ եկեղեցուն փոխհատուցման վճարումը «Նյու Յորք լայֆ ինշուրանս» ապահովագրական կազմակերպությունն արդեն սկսել է: Երեկ հանձնվել են առաջին կտրոնները, որոնց ընդհանուր արժեքը կազմել է 333 հազար 333 դոլար: Այդ գումարը փոխանցվել է Նյու Յորքի հայկական բարեգործական կազմակերպություններին:

Մեր լուսանկարում՝ ՀԲԸՄիության ներկայացուցիչ Ջո Բաստաջյանը շնորհակալություն է հայտնում ապահովագրական ընկերության ներկայացուցիչ Բիլ Ուելֆերմարին:

PHOTOLURE

Լուսանկարը՝ Հերրի Գունտաքճյանի

Հարգանքի տուրք Օսվենցիմի զոհերի հիշատակին

Խիստ տպավորիչ հանդիսություններով եւ արարողություններով երեկ Լեհաստանում հարգանքի տուրք մատուցվեց Օսվենցիմի զոհերի հիշատակին, Կարմիր բանակի կողմից վերջինիս ազատագրման 60-ամյակի կապակցությամբ: Կրակովի թատրոնում «Թող ապրի իմ ժողովուրդը» կարգախոսի ներքո տեղի ունեցավ միջազգային համաժողով, որը բացեց Լեհաստանի նախագահ Ալեքսանդր Կվաշնեւսկին: Ելույթ ունեցան Ուկրաինայի նախագահ Վիկտոր Յուշչենկոն, Իսրայելի նախագահ Մոշե Կացավը, Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը, Մ. Նահանգների փոխնախագահ Դիք Չեյնին եւ ուրիշներ, դատապարտելով նացիզմի հանցագործությունները մարդկության դեմ: Համաժողովին մասնակցում էր նաեւ Հայաստանի պատվիրակությունը վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի գլխավորությամբ:

Կեսօրից հետո տեսական եւ այլ պատվիրակությունները մասնակցեցին Օսվենցիմի՝ նախկին համակենտրոնացման ճամբարի հուշահամալիրում կայացած սգո հանդիսություններին եւ մոմավառությանը:

Ցրտից մահացող անօթեւանների մասին մեր իշխանավորները ամաչում են խոսել

Կամերային երաժշտության տան մերձակա այգում, Հյուսիսային պողոտայի նորակառույց շենքի ընկուղում, Մ. Նահանգների դեսպանատան կառուցվող շենքի դիմաց եւ Արցախի փողոցի վքարային շենքում ապրող անօթեւան մարդկանց՝ Բաքին, Գոռին, Միխայելին, Ռուզանին, Նատաշային էր... նվիրված «Նարեկացի» արվեստի միությունում երեկ բացված լուսանկարիչ **Օնիկ Գրիգորյանի** լուսանկարների ցուցահանդեսը: Նրանցից Բաքն արդեն չկա, մահացել է լուսանկարվելուց ութ օր անց: Նրա մահվան օրը ընկերները հավաքվել են Կամերային երաժշտության տան մերձակա այգում, նրան թաղել են անօթեւան մարդկանց համար նախատեսված գերեզմանոցում, վրան դրել ներքնակն համարը:

Լուսանկարչին զարմացնում է, որ Հայաստանի իշխանավորները ոչինչ չեն անում անօթեւաններին օգնելու համար, հենց դա է պատճառը, որ նա արդեն մեկ ամիս շրջում է Երեւանի փողոցներում, զրուցում անօթեւան մարդկանց հետ, ընկերանում ու փորձում օգտակար լինել նրանց: «Անօթեւան մարդիկ կան գրեթե բոլոր երկրներում, սակայն նրանց համար ամենածանր եղանակին՝ ձմռանը ստեղծվում են կացարաններ, որտեսզի մարդիկ չցրտահարվեն եւ գոնե օրը մեկ անգամ տաք ուտելիք ստանան: Մեկ ամսվա ընթացքում Երեւանում մահացել է 19 մարդ», ասում է նա: Նա աշխատում է «Հետաքննող լրագրողների ընկերակցության» ղեկավար **Էդիկ Բաղդասարյանի** հետ, լուսանկարներ անում «Հետք» ինտերնետային շաբաթաթերթի համար:

«Մեր իշխանավորները չեն ուզում ընդունել, որ Հայաստանում անօթեւան մարդկանց խնդիր կա: Կարծես դա ամոթալի երեւույթ է: 10 օր փորձում էինք նրանց հիվանդանոց տեղափոխել, չէինք կարողանում, մեծ դժվարությամբ միայն

մեկին տեղափոխեցինք, սակայն նա մահացավ: Ոչ հասարակությունը, ոչ էլ պետական կառույցները չեն ուզում անօթեւաններին օգնելու, նրանց բարոյապես ու հոգեպես աջակցելու քայլ անել», համոզված է Էդիկ Բաղդասարյանը:

Նրա ասելով, անօթեւաններին օգնելու ցանկություն են հայտնել հիմնականում սփյուռքահայերը: Նյու Յորքի հայ ուսանողների ասոցիացիան 200 դոլար է ուղարկել, ամերիկահայ 3 բժիշկ մարտին Հայաստան գալու եւ նրանց անվճար բուժելու ցանկություն են հայտնել: Հայաստանցի որեւէ բժիշկ անօթեւաններին բժշկական օգնություն չի ցուցաբերել, ընկերակցության աշխատակիցներն են վիրակապել նրանց վերքերը: «Երկիր մեդիա» հեռուստաընկերության հետ համատեղ նկարահանված տեսաֆիլմում անօթեւանները պատմում են իրենց կյանքից, հարազատներից, հիասթափություններից: Նրանցից շատերի ամենահավատարիմ եւ մտերիմ բարեկամները թափառող շներն են, որովհետեւ շների հետ ավելի հանգիստ են զգում, քան մարդկանց հետ:

Աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարության ներկայացուցչի կարծիքով անօթեւաններով պետք է զբաղվի հասարակությունը եւ ոչ թե նախարարությունը: Վերջին մի քանի տարիներին իրենք մշակել եւ փորձում են իրականացնել անօթեւանների համար սոցիալական կենտրոն ստեղծելու ծրագիրը, սակայն իրենց չի հաջողվել գտնել այդ ծրագիրը հովանավորող դոնոր կազմակերպություն: Այս պահին կառավարության են ներկայացրել սոցիալական աջակցության օրենքի նախագիծը, որը հավանության արժանանալու դեպքում առաջիկայում կհաստատվի Ազգային ժողովում: Ըստ նրա, նոր օրենքով մեր երկրի անօթեւանները պաշտպանված կդառնան:

Որքան էլ զարմանալի է ու անհասկանալի, այս խնդրի հանդեպ Մեր եկեղեցին եւս անտարբեր կեցվածք է ընդունել: Արարատյան թեմի առաջնորդարանից երեկվա միջոցառմանը ոչ մեկը չէր ներկայացել, թեպետ հրավեր ուղարկվել էր: Մինչդեռ գթասրտության եւ ողորմածության դասերը խեղճերին ու թշվառներին ձեռք մեկնելու կենդանի օրինակով պետք է լինեն:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Լուծարման պարզեցված կարգի ներդրումից հետո դժգոհություններ չեն եղել

Հավաստիացնում է արդարադատության փոխնախարարը

Այս օրերին ձեռնարկությունների լուծարման գործընթացի ակտիվացման պատճառների առնչությամբ պարզաբանումների համար դիմեցինք այս ոլորտը համակարգող արդարադատության փոխնախարար Տիգրան Մուկուչյանին: Նրա կարծիքով, լուծարումների աշխուժությունը նախեւառաջ պայմանավորված է տարեսկզբով, քանի որ նախորդ տարվա ընթացքում շատ սուբյեկտներ հստակեցրել են հարկային խնդիրները եւ ցանկանում են իրավաբանորեն արձանագրել իրենց գործունեության ավարտը:

Մյուս խնդիրն այն է, որ տարբեր սոցիալական նպաստներ ստանալու համար քաղաքացիները պետք է ձեռնարկատիրական գործունեության մեջ ներգրավված չլինեն: Մինչդեռ առկա են բազմաթիվ սուբյեկտներ, որոնք տարիներ առաջ գրանցվել են, գործունեություն իրականացրել են կամ չեն իրականացրել, բայց այսօր չեն գործում: Այդ պատճառով էլ այդ մարդիկ լուծարում են իրենց չգործող ձեռնարկությունները, որպեսզի չզրկվեն նաեւ սոցիալական նպաստներից: Ընդ որում, փոխնախարարի հավաստմամբ, լուծարվողների մեծամասնությունը ձեռնարկատիրական գործունեություն չիրականացրածներ են: Իսկ որեւէ մեխանիզմ չաշխատող սուբյեկտին պարտադրելու, որ նա լուծարվի, գոյություն չունի:

«Լուծարման գործընթացից խուսափելու պատճառը դրա երկար եւ ձգձգվող ժամանակահատվածը չէ՞» հարցին Տիգրան Մուկուչյանը պատասխանեց, որ լուծարման գործընթացի ավելի երկար տեւելը գրանցման գործընթացից բնական պետք է համարել: Ստեղծման ժամանակ կազմակերպության հիմնադիրները որեւէ մեկի հանդեպ ոչ մի պատասխանատվություն չեն կրում: Իսկ լուծարման գործընթացի ժամանակ արդեն ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացրած սուբյեկտն առնչվել է եւ գործառնություններ իրականացրել տարբեր կառույցների հետ: Դրանք հարկային մարմիններն են, սոցիալական հիմնադրամը, տնտեսվարողները, որոնց հետ պետք է կատարվեն վերջնահաշվարկները: Օրենքն էլ հենց նման կարգ է սահմանել:

Լուծարման ժամանակ ստեղծվում է հանձնաժողով, որը պետք է հայտնաբերի բոլոր պարտատերերին եւ պարտապաններին, գույքագրի բոլոր պարտավորությունները, ապա իրականացնի իրավաբանական անձի գույքի վաճառք, դրա հաշվին բավարարի պարտատերերի պահանջները, ինչպես նաեւ պարտապաններից հավաքի միջոցները:

Օրենքով սահմանված լուծարման երկամսյա ժամկետը կարող է ձգվել ավելի երկար, ինչը պայմանավորված է լուծարվող կազմակերպության գործունեության ընթացքում կուտակված խնդիրներով: Դժգոհությունները այստեղ հիմնականում պայմանավորված են պետության՝ հարկային կամ սոցիալական հիմնադրամի հետ կապված պարտավորություններով: Սակայն արդարադատության փոխնախարարը տեղեկացրեց, որ մեկ տարուց ավելի է, ինչ ներդրվել է պարզեցված կարգ: Եթե սուբյեկտը նախկինում դիմում էր իր ձեռնարկությունը լուծարելու համար եւ հարկային մարմնից կամ սոցիալական հիմնադրամից չէր ներկայացնում պարտավորությունների բացակայության մասին փաստաթուղթ, ապա լուծարումը չէր կատարվում: Հիմա ռեգիստրն է համապատասխան գրությամբ դիմում հարկային մարմին կամ սոցհիմնադրամ, խնդրելով պատասխանել, թե տվյալ ձեռնարկությունն ունի՞ պարտավորություններ, թե՞ ոչ: Պատասխանի համար տրված է մեկամսյա ժամկետ:

Այդ ժամկետը լրանալուց հետո երեք տարբերակ է հնարավոր: Առաջին, եթե այդ ընթացքում պատասխան է ստացվում, որ պարտավորություններ չկան, լուծարումն իրականացվում է: Երկրորդ, եթե սուբյեկտն ունենում է նման պարտավորություններ, բնականաբար, մինչ դրանց մարումը նրա լուծարումը չի կատարվում: Իսկ եթե սահմանված ժամկետում այդ գրությանը պատասխան չի տրվում, ապա դա դիտվում է որպես դրական պատասխան եւ լուծարումը կատարվում է: Իսկ եթե դրանից հետո հանկարծ հայտնաբերվի, որ տվյալ ձեռնարկությունն ունեցել է պարտավորություններ, իսկ չինովնիկը թերացել է ու ժամանակին չի տեղեկացրել դրանց մասին, այդ դեպքում պատասխանատվությունն ընկնում է թերություն թույլ տված պաշտոնական անձի վրա:

Այս մեխանիզմի ներդրումից հետո, Տիգրան Մուկուչյանի հավաստիացմամբ, իրավիճակն էապես փոխվել է, եւ լուծարման դիմում տվողները շրջանցում են քաշքշուկը: «Համենայն դեպս, մինչ այժմ չի եղել բողոք, որ ռեգիստրի կողմից գրություն չի ուղարկվել այս կամ այն մարմնին», մեր զրույցի վերջում նշեց արդարադատության փոխնախարարը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Արմեն Ավետիսյանին ազատ արձակելու միջնորդություն են ներկայացրել Վիկտոր Դալլաքյանն ու Մանուկ Գասպարյանը

Երեկ ԱԺ Հանրապետական խմբակցության քարտուղար Վիկտոր Դալլաքյանն ու անկախ պատգամավոր Մանուկ Գասպարյանը դիմել են Երեւան քաղաքի դատախազ Հրաչ Բաղալյանին: «Խնդրում ենք հաշվի առնել, որ Արմեն Ավետիսյանը նախկինում դատված չի եղել, մասնակցել է արցախյան ազատամարտին, իր խնամքի տակ ունի 3 անչափահաս երեխաներ...»: Վերոնշյալ հանգամանքները նկատի առնելով՝ պատգամավորները միջնորդում են Ա. Ավետիսյանի նկատմամբ խափանման միջոց ընտրված կալանքը փոխարինել մեկ այլ խափանման միջոցով կամ ծայրահեղ դեպքում կիրառել այլընտրանքային խափանման միջոց՝ անձնական երաշխավորություն:

Նրանք երաշխավորել են, որ ազատության մեջ Արմեն Ավետիսյանը չի խուսափի քննությունից եւ չի խոչընդոտի գործի քննությանը: Պարտավորվել են վճարել նաեւ համապատասխան դրամական մուծում օրենքի պահանջով:

Այս բովանդակությամբ 2 դիմումները Արմեն Ավետիսյանի փաստաբան Մելանյա Առուստամյանը հանձնել է Երեւան քաղաքի դատախազություն: Այս մասին «Ազգին» տեղեկացրեց Արմեն Ավետիսյանի շահերի պաշտպանության կոմիտեի ներկայացուցիչ Արթուր Հովհաննիսյանը:

Երեկ «Հայ արիական միաբանությունը» բողոքարկել է նաեւ դատարանի վճիռը Արմեն Ավետիսյանին ներկայացրած մեղադրանքի վերաբերյալ:

Կ. Դ.

Ընթերցողը վրդովված է Արմեն Ավետիսյանի ձերբակալությունից

«Ազգում» կարդացի Հայաստանում հակահրեական մեղադրանքով ձերբակալության մասին: Թույլ տվեք հայտնել իմ անձնական վրդովմունքն այս կապակցությամբ:

Ձերբակալված Արմեն Ավետիսյանի հետ ես անձամբ ծանոթ չեմ, «Հայ արիների» մասին էլ միայն թերթերից եմ լսել: Բայց այս լուրն ինձ մեծապես ցավ պատճառեց, նաեւ զայրացրեց: Դեռ մի քանի ամիս է անցել այն օրից, երբ մեր «հայրենի» կառավարությունն օրինականացրեց «Եհովայի վկաների» աղանդի հակաքրիստոնեական ու հակահայկական գործունեությունը մեր մայր հայրենիքում: Նույն այդ կառավարությունը, սակայն, փույթ ու խնամք ունի սիոնիստներին պաշտպանելու գործում: Սա պարզապես զարմանալի է ու հակասական: Մարդ սիրտված մտածում է, որ տակը մի բան կա:

Իսկ Հայաստանի հրեական համայնքը իր բնակության երկրի, այսինքն՝ Հայաստանի նկատմամբ քաղաքացիական պարտքը կատարելու համար թող դիմի Իսրայելի կառավարությանը եւ պահանջի, մի պարզ օրինակ տալու համար, Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը: Թող դատապարտեն Իսրայելում հայազգի եկեղեցականների նկատմամբ գործադրված ստորացումները, որոնց իրենց կառավարությունը լուռ ու մունջ հավանություն է տալիս: Հետո նոր միայն պահանջներ ներկայացնեն ու դատեր բացեն:

Իմ զորակցությունն եմ հայտնում ձերբակալված հայորդուն՝ հուսալով շուտով ստանալ նրա ազատ արձակման լուրը:

Հարգանքներով՝

ՄԱԵՍՏՈ ՎԱՀԷ ԼԱԶԱՐՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք
«Ազգ»-ի թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

Համատարած չարչիության եւ շահամոլության մերօրյա մթնոլորտում տարօրինակ մի տրամաբանությամբ տուժում են այն եզակի ձեռնարկումները, որոնք, բխելով բարոյական եւ մարդասիրական արժեքներից, չեն տեղավորվում անկատար օրենքների գրքույկներում: Բայց այդ նույն տրամաբանությամբ ոչ թե փոփոխվում են օրենքները, այլ իբր օրենքի տառին կառչելու ջանքը սպանում է ընթացքը: Սա է Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի՝ «Հայրենիք թիվի» մանկական բարեգործական հեռուստաընկերությանը տուդրական հազարավոր արձագանքներ են եղել, բայց ՀՌԱՀ-ը պատահաբար միայն հիմա է գլխի ընկել ու պարտաճանաչ աշակերտի ջանասիրությամբ ամենաբարձր տուգանք նշանակել: Արդի հանձնաժողովը, եւ դասելով իր անիմաստ ջանքից՝ նաեւ բարգավաճի: Այս քայլով Գրիգոր Ամալյանը խայտառակում է ինքն իրեն, եւ այսուհետ ազգային հանձնաժողովը ցուցաբերում է իր «պորինի ազգասիրությունը»: Բանն այն է, որ Հայաստանի մեդիա էլիտայի ներսում ձեւավորվել է մի խավ, որը մեծ բիզնես է դարձել ֆիլմերի ցուցադրման արինչ «օբյեկտներում» են անցկացնում երեկոները: Եվ ընդհանրապես Հայաստանում ո՞վ չգիտե, թե հեռուստատեսության ոլորտում ինչ ֆավոր-սանիկային հարաբերություններ են տիրում, եւ ովքեր են ղեկավարում շքերթը: Պետք է նշել նաեւ, որ արտասահմանյան ֆիլմ արտադրողներն իրենք երբեւիցե որեւէ պահանջ չեն ներկայացրել, եւ, չգիտես ինչու, հոխորտում են միայն տեղական չինովնիկները:

«Հայրենիքի» անխափան գործունեությունն ապահովելու համար «Գրանդ Հոլդինգի» նախագահ Հրանտ Վարդանյանը տարեկան տրա-

Ո՞ւմ դեմ եւ հանուն ինչի՞ է պայքարում ՀՌԱՀ նախագահ Գրիգոր Ամալյանը

ցանելու մասին որոշման գնահատականը: Պետական մտածողության բացակայությունն է պատճառը, որ աշխարհում միակ մանկական բարեգործական ալիքը հայ չինովնիկները տուգանում են: Չափազանցություն չի լինի եթե ասենք, որ կոմերցիոն հեռուստաընկերությունների գիշատչային հարեւանությամբ, կիսաբաց ու կիսափակ հաղորդավարուհիների մասնաչափից զերծ, «Հայրենիքը» միակն է, որ զբաղվում է մանուկներին, կրթում ու բարձրացնում նրանց ճաշակը, ծանոթացնում համաշխարհային մշակութային գանձերին: Ընդ որում՝ դա անում է առանց որեւէ շահ հետապնդելու: Ե՞րբ ենք հասկանալու, որ մուրճով սերունդ չի կարելի դաստիարակել, այլապես վտանգվելու է մեր վաղը: Թերի օրենք թափ տվողը պիտի գիտակցի, որ մեղավորը օրենք գրողն է, այլ ոչ մեծացող սերունդը: «Հայրենիք թիվին» ունի բազմաթիվ միջազգային մրցանակներ եւ աճող սերնդի դաստիարակության գործում այս հեռուստաընկերության վաստակը անզեն աչքով էլ տեսանելի է, սակայն համապատասխան պետական ատյանները գոնե մեկ անգամ շնորհակալություն հայտնելու փոխարեն տուգանք են նշանակում: Իսկ ո՞ւմ են տուգանում: Երեխաներին, քանի որ Վարդանյանների ընտանիքը այդ ալիքը նվիրել է երեխաներին:

«Մեցցո» ընկերության ծրագրերը «Հայրենիք թիվին» ցուցադրում է արդեն երեք տարի, այդ ընթացքում տոնագրեր տրամադրելու գործը: Իսկ «Հայրենիք թիվին» սկզբունքորեն հրաժարվում է վճարել այդ ֆիլմերի ցուցադրման համար, քանի որ ֆիլմերը ցուցադրվում են բարեգործական հիմունքներով՝ երեխաների համար: Իսկ միգուցե Գրիգոր Ամալյանն էլ իր բաժինն ունի այս «բիզնեսում», եւ այս ամենը բացատրվում է հենց դրանով: Այլապես դժվար է հասկանալ, թե ինչպես է նա բացատրելու այս ամենը իր երեխաներին, որոնք, իր իսկ հավաստմամբ, շատ են սիրում այդ ալիքը, եւ ի շնորհիվ Վարդանյան ընտանիքի հնարավորություն ունեն անվճար դիտելու «Հայրենիք» ալիքը, որովհետեւ աշխարհի բոլոր մանկական ալիքները կաբելային կամ սպուտնիկային վճարովի ալիքներ են (օրինակ՝ Fox Kids, Cartoon Network): Մեր չինովնիկների բարոյալքումը արդյո՞ք արդեն հասել է այն աստիճանի, որ նույնիսկ մանկական բարեգործական ալիքի դեպքում չեն կարող հանդուրժել, որ իրենց կաշառք չի տրվում: Իսկ տվյալ պարագայում խոսքը ավելի քան երկու միլիոն դոլարի մասին է, որը Վարդանյան ընտանիքը ծախսել է հայ երեխաների համար «Հայրենիք թիվիի» ստեղծման օրից: Հասկանալու համար այս ամենը բավական է միայն ուշադրություն դարձնել թե ինչ ցոփ ու շվայտ կենցաղով են ապրում հեռուստաոլորտը ղեկավարող «ազնիվ եւ օրինապաշտ» պետական չինովնիկները՝ ինչ մեքենաներով են շրջում, ինչ բնակարաններ են գնում, մադրում է շուրջ 300 հազար դոլարին համարժեք դրամ. բարեգործական հեռուստաընկերությունը կոմերցիոն որեւէ շահ չի հետապնդում: Ուրեմն ո՞րն է մյուսների հետ այս հեռուստաընկերությունը նույն շարքին դասելու տրամաբանությունը, մանավանդ այն պարագայում, որ մշակույթի բազմաթիվ ներկայացուցիչներ, պետական այրեր միշտ նշել են, որ «Մեցցոյի» հաղորդումները նպաստում են մեր սեփական մշակութային արժեքների գիտակցմանն ու զարգացմանը: Եւս մի «ազգային» պարագա ազգային հանձնաժողովի կողմնորոշման մեջ. «Մեցցո» ընկերությունը որեւէ բողոք չի արտահայտել, որեւէ խոչընդոտ չի հարուցել, իրար է խառնվել միայն ՀՌԱՀ-ը, որը զուտ իրեն հատուկ գործելաոճով, աշխարհում միա՛կ եւ կատարյա՛լ օրենքով տուգանել է նմանը չունեցող մանկական բարեգործական հեռուստաընկերությանը: «Հայրենիք թիվին», տրամաբանորեն, չպետք է վճարի հանձնաժողովի սահմանած տուգանքը, քանի որ դա անպատվություն է հայ երեխաների հասցեին, իսկ հանձնաժողովը չվճարելու դեպքում սպառնալու է փակել հեռուստաալիքը: Մնում է միայն պարզել, թե ինչո՞ւ Գրիգոր Ամալյանն ու իր հովանավորները՝ Հայաստանի հանրային հեռուստաընկերության ղեկավարությունը կդիմեն այդ հակապետական քայլին:

Բազմաթիվ ծնողների եւ երեխաների անունից
ՀԱՍՄԻԿ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Կուսակցությունների օրենքն ազատության «իմիտացիա» է ներկայացնում

Քննարկում են քաղաքական գործիչները

Հայաստանում այսօր մոտ 6 տասնյակ քաղաքական կուսակցություններ կան, 1 տարի առաջ դրանց թիվը կրկնապատիկն էր: Կուսակցությունների օրենք մեզանում ընդունվել է 2002 թվականին: Հետագայում բազմաթիվ փոփոխությունների ենթարկվեց: Օրենքի վերջին փոփոխված տարբերակը հաստատվեց անցած տարի եւ տարաբնույթ մեկնաբանությունների արժանացավ:

Երեկ Քաղաքական բանավեճի ակումբն ակնհայտորեն խիստ ուշացումով քննարկման թեմա էր ընտրել օրենքի վերջին տարբերակն ու Հայաստանի հնարավոր քաղաքական ձեւափոխությունները:

Բանավեճին մասնակից տասնյակ կուսակցությունների ներկայացուցիչները օրենքի կիրառումից հետո դրա հնարավոր հետեւանքների վերաբերյալ բավական խիստ գնահատականներ տվեցին: ԱԺ Հանրապետական խմբակցության ներկայացուցիչ Սամվել Նիկոյանը, փաստորեն, ստիպված էր անընդհատ պաշտպանվողի դերում լինել:

Հիշեցնենք, որ ներքաղաքական իրականության մեջ տարակարծությունների առիթ տվեցին հատկապես կուսակցությունների անդամների քանակի վերաբերյալ սահմանափակումները: Նախկինում 200 անդամ ունենալու դեպքում կուսակցությունը կարող էր գրանցվել իբրեւ քաղաքական միավոր, այժմ այդ թիվը պիտի լինի 2000-ից ոչ պակաս: Նախկինում կուսակցությունը պարտավոր էր մարզերի մեկ երրորդում ստորաբաժանումներ ունենալ, նոր պահանջը բոլոր մարզերին է վերաբերելու: Սամվել Նիկոյանը փորձում էր արդարացնել չարաբաստիկ 2000 թիվը: Նրա բացատրությամբ, յուրաքանչյուր մարզում կուսակցությունն առնվազն 100 անդամ պիտի ունենա, եւ մարզերի թիվն ու մայրաքաղաքը հաշվի առնելով իբրեւ նվազագույն շեմ ստացվում է 2000-ը:

Ըստ օրենքի հեղինակների, կուսակցություններին պարտադրվել է բոլոր մարզերում ներկայացուցչություններ ունենալ, որովհետեւ Հայաստանում բավական ակտիվ արձանագրվում են ծագումնաբանական, տեղային հիմքերով քաղաքական միավորների ձեւավորումներ:

Եվ բացի այդ, այս սրբագրումը կուսակցություններին կմղի դեպի ժողովուրդը, «նրանք հարկադրված կգնան գյուղերը՝ համախոհներ փնտրելու»:

«Արդարություն» խմբակցության անդամ Ստեփան Զաքարյանն այսպիսի որակում տվեց նոր օրինագծին. «Այս խստացումներն անընդունելի են, որովհետեւ մենք գիտենք, թե օրենքներն ինչպես են գործում եւ ընդհանրապես ինչպիսի չափորոշիչներ կան: Սա վտանգ է ժողովրդավարության համար, կարող է կամայական որոշումների տեղիք տալ, պատճառ դառնալ թվով քիչ, մարզերում փոքր ներկայություն, սակայն քաղաքական կյանքում որոշակի դերակատարում ունեցող կուսակցությունների փակմանը:

Կուսակցությունների ներկայացուցիչներից մեկի համոզմամբ, օրենքը կազմվել է մեր սահմանադրության առնվազն 3 կետերի խախտումով. կուսակցությունների գործունեությունը պիտի լինի ազատ, հրապարակային եւ հավասարության հիմունքներով, զերծ եւ պետության, եւ արտաքին ճնշումներից:

Հավաքվածներն ընդհանուր առմամբ համաձայն էին, որ Հայաստանում տեղի է ունենում ազատության իմիտացիա, եւ որ դա ցուցադրվում է նաեւ արտաքին աշխարհին: Ըստ այդ գնահատականի, խոսքի ազատության, երթերի, ցույցերի կազմակերպման, կուսակցությունների օրենքները միայն սահմանափակեցին խոսքի, երթերի անցկացման, կուսակցությունների ազատությունը:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԻՔ

«Շաբաթը երեք անգամ Գրիգորի կյանքը երկարացնում են մեկ օրով»

«Ես երազում եմ զինվոր դառնալ եւ դիրքերում կանգնել»: 14-ամյա Գրիգոր Մինասյանն այս մասին երազում է դեռ մանկուց եւ աղոթում է Աստծուն, որ իր ցանկությունը կատարվի: Գրիգորը տառապում է երիկամների քրոնիկական անբավարարությամբ: Սեպտեմբերին Գրիգորի օրգանիզմում ազոտի պարունակությունը բարձրացել էր թույլատրելիից մի քանի տասնյակ անգամ ավելի: Գրիգորը կոմայի մեջ ընկավ: Բժիշկները նրա փրկությունն իսկական հրաշք են համարում, իսկ սեպտեմբերին ծնողները նշում են Գրիգորի երկրորդ ծնունդը: Շաբաթական երեք օր Գրիգորը «Արաբկիր» բժշկական կենտրոնում դիալիզի է գնում: Բուժումն անվճար է, քանի որ դեռ անչափահաս է: Գրիգորի հայրը՝ Արմեն Մինասյանը, երկրորդ կարգի հաշմանդամ է: Նա դժվարանում է քայլել եւ երկար կանգնել: «Ես արդեն համակերպվել եմ իմ խնդիրների հետ, սակայն որդուս հիվանդության հետ երբեք չեմ համակերպվի: Այն միտքը, որ շաբաթը երեք անգամ Գրիգորի կյանքը երկարացնում են մեկ օրով, ինձ հանգիստ չի տալիս», ասում է հայրը:

Քաղաքային տրանսպորտից Գրիգորը չի կարողանում օգտվել, նրան հիվանդանոց տանում են տաքսիով: Սակայն միայն հիվանդանոց հասցնելու համար ավելի շատ գումար է պահանջվում, քան ընտանիքի ողջ եկամուտն է: Արմեն Մինասյանը եւ Գրիգորը միասին ստանում են 7500 դրամ, նաեւ 10.000 դրամ ընտանեկան նպաստ: Ընտանիքում ոչ ոք չի աշխատում, Գրիգորի եղբայրը՝ Արտյոմը, սովորում է 6-րդ դասարանում, իսկ մայրը՝ Հռիփսիմե Մինասյանն ամբողջ օրը խնամում է ամուսնուն եւ որդուն: «Ամեն օր մտածում եմ, թե ինչ պետք է պատրաստեմ որդուս համար, որտեղից գումար ճարեմ սնունդ գնելու համար: Վաճառել ենք տան բոլոր թանկարժեք իրերը», ասում է Հռիփսիմեն: Գրիգորի համար բուժման միջոց կա: Եթե դոնոր գտնվի, կարող են փոխպատվաստել նրա երիկամները: «Իմ արյան խումբը չի համապատասխանում որդուս խմբին: Թե չէ կփոխպատվաստվեի ու երեխաս կփրկվեր տառապանքներից», ասում է Հռիփսիմե Մինասյանը:

Ձմռան այս ցուրտ օրերին Մինասյանների համար ջերմության միակ աղբյուրը թեյի պնակի մեծության ինքնաշեն սալօջախն է: Սովորաբար Գրիգորն է նստում սալօջախի կողքին, որովհետեւ ջերմության եւ խնամքի կարիք ամենից շատ նա ունի: Գրիգորի ամենահավատարիմ ընկերը եղբայրն է՝ Արտյոմը: Նրանք միշտ միասին են: «Երբ զինվոր դառնամ, ասում է Գրիգորը, ամեն ինչ կանեմ, որ եղբայրս էլ լավ ֆուտբոլիստ դառնա եւ խաղա մեր ազգային հավաքականում»:

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Հայկական պատվիրակությունը մասնակցեց Լոմոնոսովի համալսարանի 250-ամյակի հանդիսություններին

Երեկ Ռուսաստանի մայրաքաղաքում ավարտվեցին Մոսկվայի Մ. Վ. Լոմոնոսովի անվան պետական համալսարանի 250-ամյակին նվիրված հանդիսությունները, որոնց մասնակցում էին 160 երկրների 400 պատվիրակություններ, այդ թվում եւ Հայաստանի պատվիրակությունը ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարար Սերգո Երիցյանի գլխավորությամբ, որում ընդգրկված էին ԱԺ կրթության, գիտության, մշակույթի, երիտասարդական հարցերով մշտական հանձնաժողովի նախագահ Հր. Հակոբյանը, ՀՀ ԿԳ փոխնախարար Ա. Ավետիսյանը, բուհերի ռեկտորներ: Հայաստանի պատվիրակները Մոսկվայի պետական համալսարանին փոխանցեցին ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանի շնորհավորական ուղերձը:

Հայաստանի պատվիրակության անդամները մասնակցեցին հոբելյանական բազմաբնույթ միջոցառումներին: Մոսկվայի պետական համալսարանը երկար տարիներ արդյունավետ համագործակցություն ունի Երեւանի պետական համալսարանի հետ, ինչի մասին հավաստեցին ռեկտոր Վ. Սադովնիչին եւ Ռ. Մարտիրոսյանը հանդիսությունների ժամանակ:

ՀՀ ԿԳ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Հրշեջներն այրված ննջարանում հայտնաբերել են տղամարդու դիակ

Արտակարգ իրավիճակների վարչության լրատվական կենտրոնի տրամադրած օպերատիվ տեղեկագրից տեղեկանում ենք, որ հունվարի 26-ին, ժամը 08.55-ի սահմաններում հրդեհ է բռնկել Արտաշատ քաղաքի Ներսիսյան փողոցի 9 շենքի 25 բնակարանում: Այրվել է ննջասենյակը, որտեղ դեպքի վայր մեկնած հրշեջները հայտնաբերել են տանտիրոջ՝ 1950 թ. ծնված Արայիկ Վարդանյանի այրված դիակը: Հրդեհը մարվել է ժամը 09.10-ի սահմաններում:

Մ. Մ.

Մեր կյանքից

Ինչո՞ւ է թանկացել սիգը

1990-ական թթ. համեմատ այս տարի Սեւանա լճում ձկան պաշարները եռակի կրճատվել են

Վերջին 15 տարվա մեջ առաջին անգամ վաճառակետերում սիգ ձկան գինը հասել է ռեկորդային նիշի՝ 1 կգ-ը 1000-1500 դրամ: Փողոցներում ու շուկաներում ձկան վերավաճառով զբաղվող կանանց ասելով, 0,5 կգ.-ից էլ պակաս քաշով ձուկը նախկին 30-40 դրամի փոխարեն այժմ իրենք ձկնորսներից գնում են 300-400 դրամով: Անկասկած, այս իրողությունը պայմանավորված չէ միայն համատարած թանկացումներով, այլեւ ձկան որսի ու կենսապայմանների հետ կապված ավելի խորքային պատճառների հետեւանք է:

Վերջին տարիներին Սեւանի կենսապաշարների պահպանության ու վերարտադրության ասպարեզում խնդիրների հսկա բեռ կուտակվեց: Ինչպես են մասնագետները բացատրում առկա իրողությունը, ինչ է կատարվում Սեւանա լճում սիգի հետ:

«Ազգը» զրուցում է ՀՀ ԳԱԱ հիդրոէկոլոգիայի եւ ձկնաբանության ինստիտուտի տնօրենի տեղակալ, կենսաբանական գիտությունների թեկնածու Բորիս Գաբրիելյանի հետ:

- 2004 թ. վերջապես բնապահպանության նախարարությունը լճում ձկան պաշարների ուսումնասիրության համար գումար տրամադրեց մեզ (4 մլն դրամ): Բայց քանի որ մեր վերջին ուսումնասիրությունները կատարվել են 1999 թվականին, հաջորդող տարիների տվյալների բացակայությունը բարդացնում է պաշարների որոշման ճշգրտությունը: Այնուամենայնիվ, կարեւորը պաշարների նվազման արձանագրումն էր: Եվ պարզվեց, որ 1999 թվականի համեմատ սիգի արդյունագործական պաշարները մոտ 3 անգամ կրճատվել են:

Ձկան գնի բարձրացման հիմնական պատճառը դա է: Մյուս կողմից, ամեն ինչի գներն են բարձրացել, բայց եթե սիգի արդյունագործական պաշարների վիճակը նորմալ լիներ, նույնիսկ թանկացումների պայմաններում 1 կգ.-ի գինն այսօրվա մակարդակին չէր հասնի:

- Գեղարքունիքի մարզպետարանի տվյալների համաձայն, այս տարի սահմանված 450 տոննայի փոխարեն մի քանի տասնյակ հազար տոննա ձուկ է որսվել:

- Մեր փորձագիտական գնահատմամբ, այդ թիվը 2004 թ. կազմել է մոտ 1600 տոննա: Բայց առաջներում 3 անգամ ավելի էր որսվում թույլատրվածից, եւ դա էական նշանակություն դեռ չուներ, որովհետեւ սիգի պաշարները մեծ էին: Հիմա գերորսն ավելի շատ է ազդում պաշարների եւ բազմացման վրա, քան առաջ: Քանի որ այն ժամանակ բազմացումը մեծ քանակ էր ընդգրկում, իսկ հիմա ամեն մի ավելի բռնված ձուկը շատ լուրջ վնասում է ձկան պաշարների վերականգնմանը:

- Այս վիճակն ինչպե՞ս կարող է շտկվել:

- Մի քանի օր առաջ բնապահպանության նախարարի մոտ խորհրդակցություն է եղել: Նախարարի հանձնարարականով աշխատանքային խումբ է ստեղծվելու, որի մեջ մտնելու են նաեւ մեր բաժնի մասնագետները: Նպատակը որսի կարգավորման, որսագողության ծավալների կրճատման նոր առաջարկներն են, նոր լուծումների որոնումը:

- Ձկնագողության դեմ պայքարի մասին տարիներ խոսվում է, բայց որեւէ գործուն միջոց չի կիրառվում:

- Առաջարկ է եղել ձկնորսների միավորումների՝ արտելների ստեղծման վերաբերյալ: Նախատեսվում է, որ արտելները լինելու են ինքնակառավարվող կառույցներ: Նրանց երկարաժամկետ օգտագործման են տրվելու որոշակի տարածքներ: Այսինքն, տվյալ հատվածում ձկան պաշարների նորմալ վիճակը բխելու է նրանց շահերից, պարզ է, որ իրենք պիտի շահագրգիռ լինեն վերահսկելու եւ արգելելու այնտեղ որսագողությունը: Այդ առաջարկը կա, բայց դեռ գործարկման մեխանիզմները չեն մշակված: Բացի այդ, մտավախություն կա, որ այդ արտելները կարող են ընդամենը փող աշխատողների մի նոր օղակ ավելացնել:

Մեր փորձագետները եւ կողմ են նման կազմավորման ստեղծմանը, ինչ որ բան պետք է ձեռնարկել, քանի որ ձկան որսի կառավարման մեջ փոփոխությունների անհրաժեշտությունն ակնհայտ է:

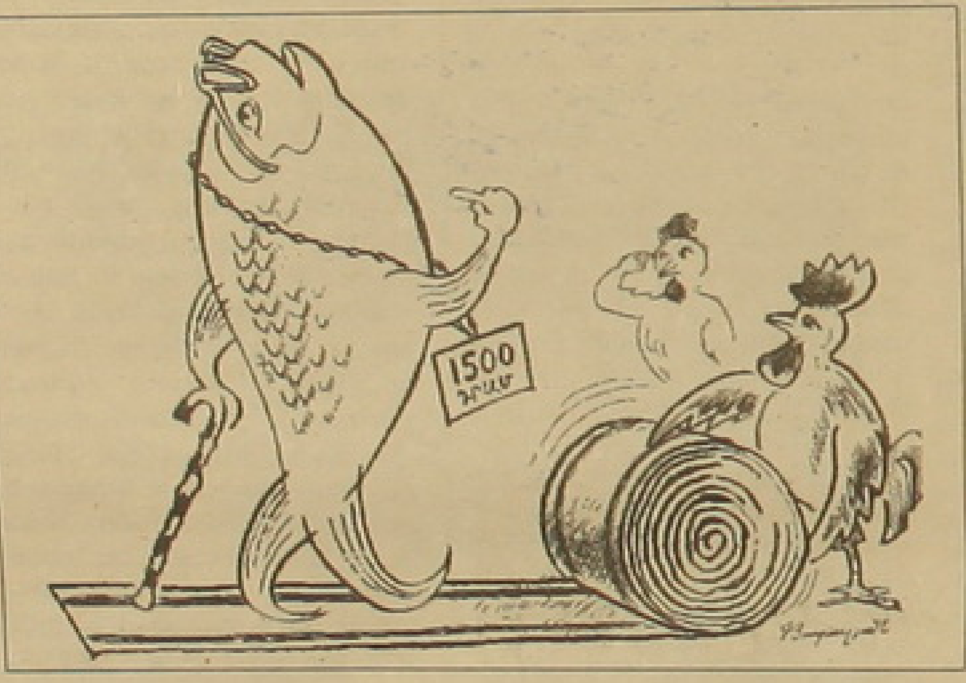

- Վերահսկողության մեխանիզմ ավանդն ընդհանրապես գոյություն ունի՞ այս պահին:

- «Սեւան» ազգային պարկը պահանջում է վառելանյութ, հաստիքների ավելացում, որպեսզի նորմալ հսկողություն իրականացնի: Եթե նույնիսկ ամեն ձկնագողի համար 2 տեսուչ աշխատի, հարցը չի լուծվելու: Տեսուչները շատ քիչ աշխատավարձ են ստանում եւ դրանով չեն ապրելու: Փող են վերցնելու ձկնագողից:

Ես առաջարկում եմ հակառակը: Ոչ թե պետք է շատացնել հաստիքները, այլ մի քանի անգամ կրճատել եւ բարձր գումարներ վճարել նրանց: Որ կարողանան ընտանիք պահել եւ վախենան գործի տեղը կորցնելուց:

- Սեւանի ավազանում բոլորին քաջ հայտնի, որսագողությամբ զբաղվող մի քանի գյուղեր կան՝ Նորատուս, Ծովազարդ, Լճափ:

- Այժմ այդ հայտնիներին միացել են նաեւ ոչ հայտնիները, այսինքն, լճի ափին բոլորն են զբաղվում դրանով: Եթե առաջ ամեն գյուղում այս բիզնեսով զբաղվող ինչ-որ մեկին կամ մի քանիսին էին ճանաչում, հիմա բոլորն են զբաղվում այս գործով: Նորատուսի ձկնորսները նույնիսկ Կամոյի շրջան ու Վարդենիս են հասնում: Բայց հիմա սիգի որսն այնքան սոցիալական նշանակություն չունի, ինչպես 10-15 տարի առաջ, այլ առանձին մարդկանց հարստանալու աղբյուր է դարձել:

- Սիգը այսօ՞ր էլ արտահանվում է:

- Ամենայն հավանականությամբ՝ այո: Մինչեւ վերջին տարին Վրաստանը հեղեղված էր մեր սիգով: Անցյալ տարիներին Վրաստանում սիգ էր վաճառվում նույնիսկ ոստարգելի սեզոնին:

Այս տարի թույլատրելի որսի քանակը մեր առաջարկով լինելու է ընդամենը 200-250 տոննա: Այն էլ միայն արդյունագործական չափի հասած ձկները պիտի որսվեն եւ ոչ մի դեպքում՝ մանրաձուկը: Եթե նշված քանակից ավելի որս իրականացվի, կարելի է չկասկածել, որ սիգի պաշարների բնական վերարտադրության գործընթացը կխախտվի:

Սիգի սնունդը լճում շատացել է, քանի որ ձկան քանակը նվազել է: Եվ եթե նկատել եք, սիգն այսօր շատ ավելի համեղ է, յուղոտ, քան առաջ: Կերն ավելի շատ է, քան նա կարող է օգտագործել:

- Այս պահին արդյունագործական նշանակության քանի՞ ձկնատեսակ է մնացել Սեւանում:

- Սիգը դեռ համարվում է այդպիսին, կա նաեւ լճածածանը կամ կարասը: Լճածածանի որսը չի սահմանափակվում, որովհետեւ կերային եւ բազմացման իմաստով լուրջ մրցակից է մեր տեղական աբորիգեն ձկնատեսակների համար:

- Հնարավո՞ր է, որ սիգն էլ արժանանա իշխանի ճակատագրին:

- Այդպես չի լինի, որովհետեւ սիգն ավելի արագ բազմացող ձուկ է, ավելի արագ կվերականգնվի, բայց հնարավոր է, որ մի քանի տարի նրա վերարտադրության խզման պատճառով մարդիկ զրկվեն այս կարեւոր սպիտակուցային սննդամթերքից, մինչեւ պաշարների վերականգնումը: Կամ էլ գինը բարձր ու քանակը շատ քիչ է լինելու:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Համագործակցում են Հայաստանի եւ Ռուսաստանի ձկնաբանները

Ռուսաստանի գիտությունների ակադեմիայի ներքին ջրային համակարգերի ուսումնասիրության ինստիտուտը հայ հիդրոէկոլոգների ու ձկնաբանների հետ գիտական համատեղ ուսումնասիրություններ է անցկացնելու Սեւանա լճում: Ծրագիրը 5-ամյա ժամկետ ունի: Նախատեսվում է, որ դրանից հետո մեր հիդրոէկոլոգները մասնակցելու են նաեւ Ռուսաստանի լճերի եւ ջրամբարների համատեղ, համեմատական ուսումնասիրությանը: Այս առիթով Ռուսաստանից Հայաստան է ներմուծվել հատուկ գիտահետազոտական աշխատանքների համար նախատեսված մի նավ, որն այժմ մոնտաժվում է: Նավը կահավորված ու հագեցած է այնպիսի սարքավորումներով, որոնք հնարավորություն են տալիս մեծ խորություններում ուսումնասիրելու կենդանական եւ բուսական աշխարհը:

Ռուսաստանի գիտնականներն իրենց հետ Հայաստան կբերեն նաեւ «էխոլոտ» կոչվող սոնոգրաֆը, որը կարող է արտացոլել լճի հատակի ռելիեֆը, ձկների քանակն ու տեղաբաշխումը:

«Բացի այդ, իրենք այնպիսի մասնագետներ ունեն, որ Հայաստանը չունի, եւ մենք ունենք այնպիսիք, որոնք իրենք չունեն, մի տեսակ փոխլրացման սկզբունքով գիտական համագործակցություն կլինի», ասում է ՀՀ ԳԱԱ հիդրոէկոլոգիայի եւ ձկնաբանության ինստիտուտի տնօրենի տեղակալ Բորիս Գաբրիելյանը:

Կ.Դ.

ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

Գյումրու նոր գլխավոր հատակագիծը շուտով հաստատման կներկայացվի

Գյումրի քաղաքի նոր գլխավոր հատակագիծը, որը մշակվել է «Հայնախագիծ» ինստիտուտում, հավանաբար առաջիկա երկու ամսվա ընթացքում կներկայացվի հաստատման: Մինչ այդ՝ նախագծի հերթական պաշտոնական քննարկումը կազմակերպվեց Շիրակի մարզպետարանի դահլիճում, հանրապետության բնապահպանության նախարարության, Գյումրու հարակից համայնքների, շահագրգիռ կազմակերպությունների ներկայացուցիչների, նախագծողների մասնակցությամբ:

Քաղաքի զարգացման այս հիմնարար փաստաթղթի ընդունումը ներառում է տարբեր քաղաքաշինական, բնապահպանական եւ այլ խնդիրների լուծումը, որոնց մի մասն առաջացել է հետերկրաշարժյան Գյումրու ուրույն իրավիճակի պատճառով: Դրանցից մեկը քաղաքի վարչական սահմանների, հարեւան մի քանի գյուղական համայնքների հետ տարածքային խնդիրների հարցն է: Թեեւ հատակագիծը ներկայացնող նախագծային խմբի ղեկավար, ճարտարապետ Սարգիս Քալաշյանը նշեց, որ քաղաքը մեծ մասամբ մնում է մինչերկրաշարժյան սահմաններում, այնուամենայնիվ որոշակի ընդարձակում եղել է ինչպես գյուղական նախկին վարելահողերի տեղում «Անի», «Մուշ» եւ այլ նոր բնակելի թաղամասերի կառուցման, այնպես էլ այլ կառուցապատումների ու առաջարկվող հատկացումների միջոցով: Փոխարենը քաղաքի սելեկցիոն կայանի տարածքը տրվել է Ախուրյանին: Այս սահմաններում Գյումրի քաղաքի տարածքը նախկին 3600 հեկտարի փոխարեն կկազմի ավելի քան 4400 հեկտար: Այստեղ թերեւս ոչ լրիվ համաձայնեցված խնդիրներ են մնում «Շիրակ» օդանավակայանին հարակից տարածքների առնչությամբ, դրանք մինչեւ վերջերս տնօրինած Ազատանի գյուղական համայնքի հետ, որի ներկայացուցիչները քննարկման ժամանակ իրենց դժգոհությունն արտահայտեցին:

Քաղաքի գլխավոր հատակագծման եւ կառուցապատման խնդիրների նախագծային լուծումներն առաջարկվել են դրանց համալիր գնահատման արդյունքով, հանրապետության տարաբնակեցման նախագծի՝ հիման վրա մարզի ընդհանուր հեռանկարային զարգացման համատեքստում: Մարզի խիստ յուրացված գոտում գտնվող Գյումրի, Արթիկ, Մարալիկ քաղաքներն ու մերձակա գյուղական բնակավայրերը բնապահպանական նորմերի խախտումներ թույլ չտալու համար պետք է զարգանան իրենց ներքին սահմաններում: Երեւի այս նկատառումով էլ Գյումրու հատակագիծը հաշվարկված է ոչ ավելի, քան մինչեւ 230-250 հազար բնակչի համար: Նախագծողների հավաստմամբ՝ խստորեն հաշվի են առնված քաղաքի տարածքների սեյսմիկ միկրոշրջանացման տվյալները:

Քննարկման ժամանակ արծարծվեցին մի շարք խնդիրներ՝ կապված մասնավորապես քաղաքի օդային եւ ջրային ավազանի մաքրության, կանաչ գոտիների, կենսաբանական մաքրման կայանի ապագայի, ջեռուցման նպատակահարմար տարբերակի ընտրության հետ եւ այլն:

Գ. Մ.

ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՈՎ

Անտեղյակությո՞ւն, թե՞...

«Ազգի» հունվարի 20-ի համարում զետեղված «Սխալը չկրկնենք» հոդվածում պատմական հուշարձանների պահպանման հայկական ընկերության նախագահ, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Վարազդատ Հարությունյանը մտահոգություն է արտահայտում Կոմիտասի անվան զբոսայգու տարածքի «զավթումների» առնչությամբ:

Կարելի է հասկանալ ծերունազարդ մտավորականին: Կասկած բան չէ. շուրջ մեկդարյա կենսագործունեության ծանրակշիռ մասը գիտնականը նվիրաբերել է ճարտարապետությանն ու հայակերտ արժեքների պահպանմանը, եւ միանգամայն բնական է ոլորտում որեւէ ոտնձգության հանդեպ նրա ընդվզումը:

Խորին հարգանքի արժանացնելով Վ. Հարությունյանի տարիքը եւ մեծ վաստակը, այդուհանդերձ, օրինական հարց ենք ուղղում նրան, թե ինչու եւ ինչ նպատակով է նա զբոսայգու «տարածքի նոր զավթումների» համար մեղադրում թաղապետին:

Որքան էլ տարօրինակ է, հոդվածագիրը չի նշում՝ ո՞ր թաղապետին, քանի որ զբոսայգու խնդրո առարկա հատվածը սահմանագիծ է մի քանի համայնքների համար:

Երեւանի քաղաքապետի որոշմամբ՝ թեեւ քաղաքի զբոսայգիները տրվել են թաղապետարանների ենթակայությանը, այդուհանդերձ, Կոմիտասի անվան զբոսայգին դեռեւս չի հանձնվել Շենգավիթի թաղապետարանի հաշվեկշիռ, ասել է թե՝ թաղապետարանը զբոսայգու նկատմամբ դեռեւս որեւէ իրավասություն չունի:

Հիմք ընդունելով Երեւանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի ճարտարապետության եւ քաղաքաշինության վարչության 12.08.03 թ. հ. 18-09/4261 եզրակացությունը, Երեւանի քաղաքապետի 18.08.03 թ. 1575-Ա որոշմամբ Շենգավիթ համայնքի առաջին ատյանի դատարանի շենքի շինարարության նպատակով ՀՀ արդարադատության նախարարությանը Արշակունյաց պողոտայի հ. 24 շենքի հարեւանությամբ անհատույց (մշտական) օգտագործման իրավունքով տրամադրվել է 2500 քմ մակերեսով հողամաս:

Հատկացումը, ինչպես նշվեց, կատարվել է մասնագետների առաջարկով, եւ խոհեմ չէ վիճարկել կամ կասկածի տակ առնել դրա նպատակահարմարությունը: Սակայն մեզ հուզողն այլ հարց է՝ ինչո՞ւ է վաստակաշատ գիտնականին մղել առանց փաստերը ճշտելու գրիչ վերցնելու եւ անելու նման ենթադրություններ: Անտեղյակությո՞ւնը, թե՞ հայոց մեծերի պանթեոնի առնչությամբ վերջերս կատարվող արհեստածին շահարկումները:

Բոլոր դեպքերում՝ ցավալի է:

ՄԱՐՏԻՆ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ
Շենգավիթի թաղապետ

Վրացական մենաստաններ հայաբնակ շրջանում

Ըստ միանձնուհիների, կիրակնօրյա դպրոցում հայ երեխաները վրացերեն են սովորում

«Սուրբ Նինոն Վրաստան մտնելիս անցել է հենց այս տեղով, այս ճանապարհով է նա գնացել դեպի Վրաստանի խորքը, դեպի Մցխեթ: Դրա համար էլ 1989 թ.-ին հենց Փարվանա լճի ափին հիմնվեց Ս. Նինոյի մենաստանը», ասաց մենաստանի վանահայր Անտոնին:

Մենաստանը գտնվում է Վրաստանի Նինոծմինդա հայաբնակ շրջանի Փոգա գյուղի հարեւանությամբ: «Մենք ապրում ենք այստեղ, կնքում ենք երեխաների, հետաքրքրվողներին բացատրում ենք, թե ինչ են ուղղափառությունն ու վրացական եկեղեցին»:

Ինչ վերաբերում է գոյության միջոցներին, ապա մենաստանի վանականներն իրենց հոգսերը հոգում են ինքնուրույն, ունեն բանջարանոց, անասուններ: «Ինքներս մեզ պահում ենք, երբեմն էլ մարդիկ են օգնում, բոլոր կողմերից էլ այստեղ գալիս են, նաստանը, միանձնուհիների խոսքերով, ինքնաֆինանսավորմամբ է ապրում: «Մենք զբաղվում ենք գյուղատնտեսությամբ, կովեր, այծեր ունենք, հող ենք մշակում: Մի փոքրիկ արհեստանոց էլ ունենք, որտեղ կար ենք անում եւ էմալե իկոնաներ պատրաստում», նշում է մայր Շուշանիկը:

Թե ինչու է մենաստանի համար ընտրվել հենց այդ վայրը, մայր Շուշանիկը բացատրում է հետեւյալ կերպ: «Այս վայրը Վրաստանի համար սուրբ վայր է, քանի որ այստեղով է Հայաստանից Վրաստան անցել Սուրբ Նինոն, Վրաստանի լուսավորչուհին»:

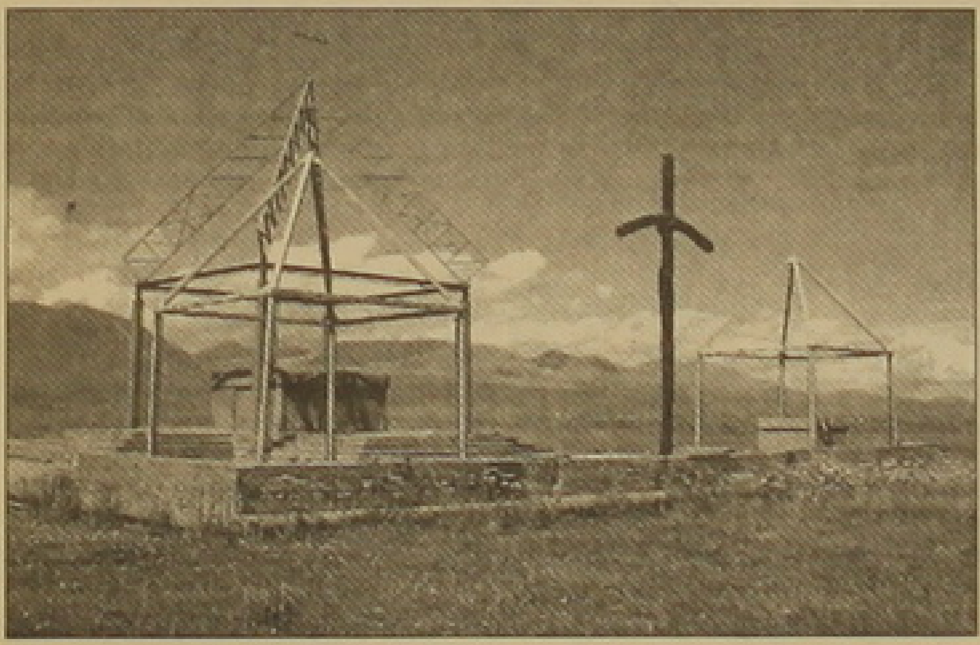

Ս. Նինո բաց եկեղեցին Փարվանա լճի ափին

Մայր Շուշանիկի ներկայացմամբ, 4-րդ դարում, երբ Սուրբ Նինոն անցել է այդ վայրերով, գիշերել է Փարվանա լճի ափին, ապա գնացել Մցխեթ: «Ներկայումս գործող այս երկու մենաստաններն էլ հենց այն տեղում են, որտեղ Սուրբ Նինոն ոտք է դրել»: Մենաստանի ստեղծման առանցքայինն էլ սուրբ վայրերի պաշտամունքն է:

Ու չնայած դրան, մայր Շուշանիկի ողջմամբ, միանձնուհիներն իրենց տեղացիներից չեն տարբերում:

Ընդհանրապես իր կլիմայական պայմաններով նշված շրջանը դժվար է գրավիչ համարել բնակության համար: Եվ չնայած բնության հատկապես ցուրտ ամիսների դաժանությանը՝ հայերն այստեղ ապրում են եւ հիմնականում զբաղվում անասնապահությամբ:

Փարվանա լճի ափին գտնվող հայ գյուղաբնակները նորմալ, բարիդրացիական հարաբերություններ ունեն մենաստանի բնակիչների հետ: Արդեն շուրջ 15 տարի ազգությամբ բացառապես վրացի վանականներն ապրում են Նինոծմինդայում եւ, իրենց իսկ խոսքերով, միայն աղոթքներով են անցկացնում օրերը:

Մայր Շուշանիկը՝ մենաստանին պատկանող խոտհարքում աշխատելիս:

«Միայն 1989 թ.-ին հնարավոր դարձավ հիմնել նման մենաստան, քանի որ մինչ այդ այս շրջանը փակ գոտի էր, մարդիկ անցուդարձ էին անում միայն անցագրերով», բացատրում է վանահայր Անտոնին: Ըստ նրա, վրաց պատրիարքի հրամանագրով ստեղծված մենաստանը առայժմ 5 բնակիչ ունի:

Վանահայր Անտոնին պարզաբանում է, որ մենաստանի ստեղծման նպատակն է եղել մարդկանց աստծո մոտ բերելու ցանկությունը: հիմնականում մայրաքաղաքից», ասում է վանահայր Անտոնին:

Մայր Շուշանիկն էլ կանանց մենաստանի ավագն է: Փարվանա լճի ափին տեղադրված զույգ մենաստաններից այս մեկը հիմնվել է 1992 թ.-ին: «Սկզբում 4 հոգի էինք, այսօր արդեն 9 մարդ մշտապես բնակվում է այստեղ», ասում է մայր Շուշանիկը:

Վրաց պատրիարքի օրհնած մե-

Վանահայր Անտոնին մենաստանի շեմին:

«Մենք մեզ չենք առանձնացնում, տեղացի հայերի հետ լավ, զուտ մարդկային հարաբերություններ ունենք, բայց հավատի առումով մենք տեղացիների հետ գործ չունենք»:

Ինչեւէ, կանանց մենաստանում գործում է կիրակնօրյա դպրոց, որտեղ, մայր Շուշանիկի խոսքերով, հայերի երեխաներին անվճար անգլերեն ու վրացերեն են սովորեցնում: Միանձնուհիներից մեկն ատամնաբույժ է եւ բավականին լավ սարքավորումներով աշխատող ատամնաբուժական կաբինետում տեղացիներին էժան գներով համապատասխան ծառայություն է մատուցում:

Ամեն տարի հունիսի 1-ին այս մենաստանները նշում են Ս. Նինոյի օրը՝ լճի ափին կառուցված բաց եկեղեցում: Այնուհետեւ Վրաստանի տարբեր կողմերից եկած հոգեւորականները ճանապարհ են ելնում՝ կրկնելով Սուրբ Նինոյի անցած ուղին մինչեւ Մցխեթ:

Խոսելով ապագայի մասին, մայր Շուշանիկը ասում է. «Մենք այստեղ ծրագրեր չենք կազմում, ապրում ենք ու վերջ, շարունակում ենք մեր աշխատանքը, աղոթում ենք ու ծառայում աստծուն»:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Փոգա-Երեւան

ԱԴՐԲԵՋԱՆԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ադրբեջանցի նախագահը երես է թեքում Արեւմուտքից

Թեքվում է դեպի Ռուսաստան եւ Իրան

Ադրբեջանական «Ենի մուսաֆաթ» թերթի հունվարի 24-ի համարում Էլսադ Պաշաևի ստորագրությամբ լույս է տեսել «Հեյդարը երես է թեքել Արեւմուտքից» հոդվածը, որն ունեցել է «Էլդար Նամազովը հավաստացած է, որ Իլհամ Ալիեւը դեպի Ռուսաստան եւ Իրան է թեքվել, որովհետեւ չստացավ այն, ինչ ակնկալում էր» ենթավերնագիրը: Հոդվածում նշվել է, որ վերջին շրջանում ռուսական եւ իրանական պաշտոնական այցելությունները Ադրբեջան մի քանի անգամ գերազանցում են այլ երկրների պաշտոնական այցելություններին: Դա կառավարության դիրքորոշման արտահայտությունն է: Երկրի ղեկավարն իր տարօրինակ արձակուրդից վերադառնալով առաջինը հանդիպեց Իրանի դեսպան Աֆշար Սուլեյմանիին, հետո՝ Իրանի նախագահի կառույցի հարցերով հատուկ ներկայացուցիչ Մեհդի Սաֆարիի հետ, ապա հարցազրույց տվեց իրանցի լրագրողներին, իսկ հիմա պատրաստվում է այցելել Թեհրան:

Ռուսաստանի հետ նրա հարաբերությունները ավելի ջերմ են: Նա «Սոհրաբ» (փառքի) շքանշանով պարգեւատրեց ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի տնօրենի առաջին տեղակալ Միխայիլ Գուսմանին, ապա ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի օրերն անցկացվեցին Ադրբեջանում: Ռուսաստանի արտգործնախարար Սերգեյ Լավրովը Բաքու է այցելելու նախապատրաստելու Ալիեւի այցելությունը Մոսկվա:

Այս բոլորը հաշվի առնելով, հոդվածագիրը ենթադրում է, որ լուրջ շահեր ունենալով Ադրբեջանում՝ Արեւմուտքը չի կարող անտարբեր նայել իրադարձությունների այս շրջադարձին: Ալիեւի դեպի Ռուսաստան եւ Իրան թեքվելը, ըստ հոդվածագրի զուգակցի, «ավելի հեշտ է, քան պաշտոն», հետեւանք՝ Արեւմուտքի հետ նորմալ հարաբերություններ հաստատելու ծախողման: Քաղաքագետ Վաֆա Գուլուզադեն չկանխատեսելով ճնշումներ Մ. Նահանգների կողմից, այնուամենայնիվ գտնում է, որ Ադրբեջանը չպետք է որեւէ մեկին խոստումներ տա, որոնք հետագայում չի կարողանա պահել:

ԵՄ-ում Ուկրաինային չեն սպասում

Եվրոհանձնաժողովի նախագահ Ժոզե Մանուել Դուրան Բառոզուն հայտարարել է, որ «ներկայումս գոյություն չունեն Եվրամիությանը նոր անդամակցությունների հեռանկարներ»: Հայտարարությունն արվել է Ուկրաինայի նախագահ Վիկտոր Յուշչենկոյի Բրյուսել կատարելիք կարճատեւ այցի նախօրեին, որն, ի դեպ, չեղյալ է հայտարարվել:

Մամլո ասուլիսում ելույթ ունենալով՝ Դուրան Բառոզուն ընդգծել է, որ ԵՄ ընդունվելու հեռանկար ունեն միայն այն երկրները, որոնց վերաբերյալ Միությունն արդեն որոշումներ է ընդունել:

Միեւնույն ժամանակ Բառոզուն նշել է. «Մենք ըստ ամենայնի աջակցում ենք Ուկրաինային եւ նախագահ Յուշչենկոյի ծրագրին», այդ թվում Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությանն անդամակցելու հարցում:

ԵՀ նախագահը հասկացրել է, որ ԵՄ-ին անդամակցելուց առաջ Ուկրաինան պետք է իրականացնի «տնտեսական եւ քաղաքական բազմաթիվ բարեփոխումներ»:

Սաակաշվիլին եւ Յուշչենկոն Նոբելյան մրցանակի հավակնորդներ են

Նյու Յորքի նահանգի դեմոկրատ սենատոր, ԱՄՆ նախկին առաջին տիկին Հիլարի Քլինթոնը եւ հանրապետական սենատոր Ջոն Մաքեյնը Վրաստանի եւ Ուկրաինայի նախագահներ Միխայիլ Սաակաշվիլուն եւ Վիկտոր Յուշչենկոյին առաջադրել են խաղաղության Նոբելյան մրցանակի թեկնածուներ:

Սենատորները համապատասխան նամակ են ուղարկել Նորվեգիայի Նոբելյան հաստատությանը: Նամակի համաձայն, Սաակաշվիլին եւ Յուշչենկոն մրցանակի հավակնորդ են առաջադրվել «Վրաստանում եւ Ուկրաինայում իրենց պատմական դերի համար»:

Քլինթոնը եւ Մաքեյնը ընդգծում են, որ երկու նախագահները դրսեւորել են «խաղաղության արտակարգ նվիրվածություն»:

«Այդ երկու մարդկանց խաղաղության Նոբելյան մրցանակի շնորհումը ոչ միայն կընդգծի նրանց պատմական դերը Վրաստանում եւ Ուկրաինայում, այլեւ կհուսադրի ու կխանդավառի մյուս անազատ երկրներում ազատության ձգտողներին», նշվում է սենատորների նամակում:

ՌԻԱ գործակալությունը հիշեցնում է, որ ավելի վաղ Ուկրաինայի ակադեմիական ընկերակցության նախաձեռնող խումբն առաջարկել էր Յուշչենկոյի թեկնածությունն առաջադրել 2005 թ. խաղաղության Նոբելյան մրցանակի համար:

Քադաֆին կոչ է անում արձակել պատանդ ամերիկացուն

Երբ «Ազգը» տեղեկացրեց, որ Իրաքում առեւանգված ամերիկացի Ռոյ Հալամսն իրեն ազատելու խնդրանքով դիմել է ոչ թե ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշին, այլ արաբ ղեկավարներին եւ մասնավորապես Լիբիայի առաջնորդ Մուամմար Քադաֆիին:

«Ալ Ջազիրա» հեռուստաընկերության հաղորդումը վկայակոչելով Ֆրանսպրեսը նշում է, որ Քադաֆին արձագանքել է ամերիկացի պատանդի խնդրանքին: Լիբիայի ղեկավարն իրաքցի առեւանգիչներին է դիմել «իսլամի եւ արաբ ժողովրդի անունից» եւ կոչ է արել գթասրության սկզբունքներին համապատասխան ազատ արձակել պատանդին:

Հիշեցնենք, որ 56-ամյա Հալամսը Բաղդադում պայմանագրային կարգով աշխատում էր սննդյան պարենային ընկերություններից մեկում: 2004 թ. նոյեմբերի 1-ին նա առեւանգվել էր 5 ուրիշ անձանց հետ: Հունվարի 25-ին տարածված տեսաերիզում Հալամսը խոստովանել էր, որ ինքը գործակցել է ամերիկյան բանակային ուժերի հետ: Իրեն ազատելու խնդրանքով նախագահ Բուշին չէր դիմել, ասելով, թե ծանոթ է նրա «եսամոլությանը եւ իրաքյան դժոխքում հայտնված անձանց հանդեպ անտարբերությանը»:

Պայթյուն քրդական կուսակցության գրասենյակի մոտ

Իրաքի Սինջար քաղաքում պայթյուն է կատարվել Քրդստանի ժողովրդավարական կուսակցության գրասենյակի մոտ: Ըստ որոշ աղբյուրների, զոհվել է առնվազն 15 մարդ, 30 ուրիշներ էլ վիրավորվել են:

Հաղորդվում է, որ կուսակցության շենքի մուտքի մոտ բեռնատարի վարորդ մահապարտ ահաբեկիչը պայթեցրել է ավտոմեքենան: Պայթյունից շենքը մասամբ ավերվել է: Մանրամասնություններ չեն հաղորդվում: Պայթյունի պատասխանատվությունն ստանձնել է «Ալ Ղաիդայի» իրաքյան մասնաճյուղի առաջնորդ Աբու Մուսաբ ալ Զարքաուին: «Նման բախտի կարժանանան բոլոր նրանք, ովքեր գործակցում են հրեաների եւ խաչակիրների հետ», նշվում է արմատականների ինտերնետային կայքերից մեկում ալ Զարքաուիի տարածած հայտարարության մեջ:

ՔԺԿ-ն քրդական առավել ազդեցիկ երկու կուսակցություններից մեկն է եւ հանդես է գալիս Իրաքում առաջիկա կիրակի նախատեսված ընտրությունները ժամանակին անցկացնելու օգտին:

«Շողելք»՝ բաց նամակ ընթերցողին

Մտորումներ գրախոսականի փոխարեն

Օրվա աղմուկների մեջ, հանապազօրյա հացի փնտրտուքներում մարդը կարծես հեռացել է ինքն իրենից ու շրջապատից, դարձել անհաղորդ, անսիրտ, անտարբեր: Վտանգավոր ու անհեռանկար այս գոյությունը առավել տագնապալի պիտի լիներ, եթե հոգեւոր-մշակութային ոլորտներում քիչ, բայց տեսանելի շողարձակումներ չլինեին: Մի հրաշալի բեմադրություն, մի անկրկնելի համերգ, մի իմաստալից գիրք, որ գալիս միանում, ամբողջանում ու ներծծվում են հոգուդ խանձված ծերպերում, ինչպես կենարարը՝ խորշակից ճաքճքած հողի մեջ: Եվ ոգու սովի սպառնալիքը բնավ էլ այդքան մոտ ու տեսանելի չի դառնում, որովհետեւ գրասեղանիս հիմա Անդրանիկ Հակոբյանի «Շողելք» (պատմվածքներ եւ էսսեներ) վերնագրով գիրքն է, որ լույս է ընծայել «Ապոլոն» հրատարակչությունը: «Խոփի պես քարի եմ առել, ու նամակս չի ստացվում: Ակոս ծռելը իմը չէ: Ելքը մեկն է, կամ ես, որ խոփ եմ՝ կջարդվեմ, կամ՝ քարը»: Մտածե՞նք, որ սա արձակագիր Անդրանիկ Հակոբյանի կենսակերպն է՝ ապրելու-արարելու-ստեղծագործելու իր կերպը, հավատամքը, որ կուզեր դառնար նաեւ ընթերցողինը: Հատկապես այդպես է, որովհետեւ իր նամակները՝ պատմվածք եւ էսսե, նրան են ուղղված, իր անհանգստությունն ու տագնապը նրա համար են: «Մեր բարքերը բացել են բոլոր փականքները, ողջամիտները փորձում են պաշտպանվել»: Գրողի իր կոչումը այդ պաշտպանությունը (տեսակի ինքնապաշտպանությունը) կազմակերպելն է, եւ ոչ սոսկ իրողության արձանագրումը: Սրանով են թերեւս պայմանավորված Անդրանիկ Հակոբյանի արձակի հրապարակախոսական շեշտադրումները: Դրանք զգալի են ոչ միայն «Հիշողության կենտրոն» վերտառությամբ էսսեներում: «Արմաղան լեռան կանչը» խորագրով պատմվածքներում էլ կան այդ շեշտերը, եւ ուշադիր ընթերցողը կգտնի, կզգա, թեեւ վարպետորեն քողարկված են, ինչպես՝ Վիլյամ Սարոյանի գրականության մեջ. «Այստեղ առասպելի եւ իրականության սահմանագիծն է եւ հորիցս մինչեւ իմ որդին երեք ծննդավայր կա այդ երեք ծննդավայրերի միջեւ՝ մի մեծ անդունդ, որտեղ այլեւս քամին տեղապտույտ է տալու»: Զգացի՞ք: Թախիծ կա, տագնապ եւ անհանգստություն՝ իր, իմ, ձեր վաղվա համար, մեր անցնելիք ճանապարհի համար, որ մեզ հեռացնո՞ւմ է մեզանից, թե հակառակը:

Այդպես քայլում ենք անդունդի եզրով եւ ցած չգլորվելու ճիգ ու ջանքի մեջ մոռանում, «որ մեր հազարերորդ ծոռն էլ անընդհատ ներկա է մեր կողքին ու ոչ միայն ժամանակիցն է, այլեւ կրողն է այն հավանական հետեւանքների, որ այսօր մենք՝ նախնիներս, խնամքով թե փնթի, նախապատրաստում ենք իր համար»:

ՆԱՂԱՇ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԵՊՀ ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետի դեկանի տեղակալ, բանասիրական գիտությունների թեկնածու

ՀՈՒՇ ԵՐԵԿՈ

... Բայց եւ դեռ կամ

Երեկ ՀՀ գրողների միությունը Կամերային երաժշտության տանը կազմակերպել էր հուշ երեկո՝ նվիրված բանաստեղծ, գրող, հրապարակախոս, գրողների միության նախկին նախագահ Հրաչյա Հովհաննիսյանի 85-ամյակին: Երեկոյին ներկա գրողներին, մտավորականներին, հյուրերին, բանաստեղծի հարազատներին համակած հուզմունքն ակնհայտ էր. բոլորը հիշելու, մեծարելու խոսքեր ունեին:

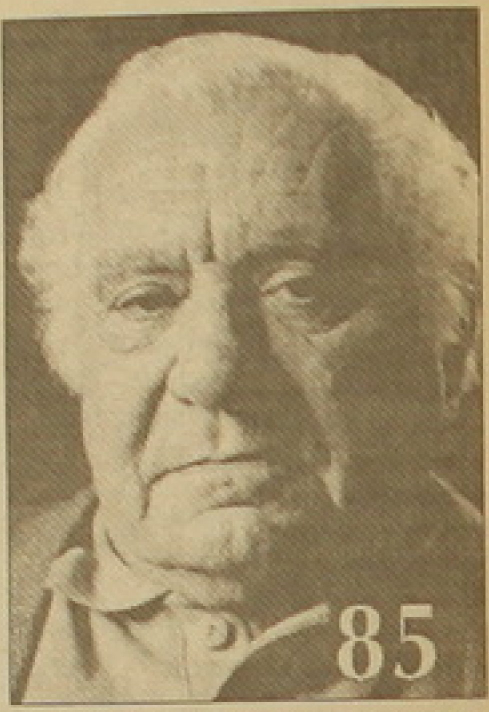

Երեկոն, որը վարում էր Ազատ Գասպարյանը, սկսվեց Հրաչյա Հովհաննիսյանի տողերով: Ազատ Գասպարյանի ներկայացմամբ Հրաչյա Հովհաննիսյան մարդը, բանաստեղծը, հավատավոր քաղաքացին, եռամիասնության օրենքով արվեստագետ է, որը միշտ կա իր ժողովրդի պատմության նման:

Գրողների միության նախագահ Լեւոն Անանյանի խոսքում Հրաչյա Հովհաննիսյանը ներկայացվեց որպես մեր պոեզիայի հրաշալի այգեպան, որին սիրում են բոլորը:

Հետաքրքրական էր գրող, հրապարակախոս Ալվարդ Պետրոսյանի ներկայացրած Հրաչյա Հովհաննիսյանը՝ «Արյունը ձմռանը կամ աշնանը», որի հետ հանդիպումները, հետո նաեւ արդեն տեւական շփումները անմոռանալի եւ հիշարժան են եղել Ալվարդ Պետրոսյանի համար: «Հորիցս հետո ոչ մի տղամարդու մեջ քնքշությամբ զուգորդված այդքան ասպետություն չեմ տեսել: Նրա գենը տաղանդավոր է եւ այդ հրաշալի տունկը շարունակվում է», ասաց տկն Պետրոսյանը:

Մեծարման շռայլ խոսքերը, հիշողությունները, բանաստեղծի տողերի ասմունքը, «Նազանի» երաժշտական համույթի ողջույնը գրողի հուշ-երեկոն վերածել էին իսկական տոնի:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Ակնարկ մամուլի պատմության

Սալբի Գասպարյանը սփյուռքահայ մամուլում հաճախ հանդիպող հեղինակներից է, հրապարակումներով հանդես է եկել «Զարթօնք», «Արարատ», «Գանձասար», «Արեւ», «Քուլիս», «Մարմարա», նաեւ «Ազգ», «Առավոտ», «Հայաստանի Հանրապետություն» եւ այլ թերթերում, արժանացել է «Զարթօնքի» «Հայկազուն եւ Անահիտ Վարդիվառեան» մամլո մրցանակին: Սալբի Գասպարյանը հրապարակագրի գործունեությունը զուգակցում է նաեւ դասախոսական եւ խմբագրական աշխատանքների հետ (մասնակցում է Վենետիկի Ca Foscari պետհամալսարանի հայագիտական ամբիոնի ամառային խտացյալ դասընթացներին): Հալեպի «Կիլիկիա» հրատարակչությունը 2005 թ.-ին լույս է ընծայել Ս. Գասպարյանի «Միջազգային մամուլ եւ չորրորդ իշխանութեան դրոյթը» գրքույկը (79 էջ, գծանկարը՝ սիրիացի ծաղրանկարիչ Ալի Ֆարզաթի, առաջաբան, գնահատական խոսքը՝ Պարույր Աղբաշյանի):

Սույն ուսումնասիրությունը (բաղկացած երկու մասից) բովանդակում է միջազգային եւ հայկական մամուլի մասին ամփոփ տեղեկություններ: Առաջին բաժինն անդրադարձ է մամուլի ձեւավորման նախադրյալներին, ընդհանուր պատմությանը, դրա հետագա զարգացումներին, որի ընթացքում ձեւավորվել է մամուլի հասարակական դերը, իբրեւ մարդու իրավունքների, անհատի գիտակցության եւ պատասխանատվության ձեւավորման առանձնահատուկ ազդակի: «Առանց ազատ ու անկախ լրատուութեան կարելի չէ կայացած տեսնել ազատ ընկերութիւն եւ ժողովրդավարութեամբ առաջնորդուող քաղաքական համակարգ, անկախ այն իրողութենէն՝ թէ մամուլի ազատութիւնը բացարձակ չէ եղած եւ այսօր ալ սանձարձակօրեն բացարձակ չէ», գրում է նա:

Հեղինակն անդրադառնում է մամուլի նախասկզբնական փուլին, գտնելով, որ լրատվության հանդեպ հանրության մշտական պահանջն իր դրսեւորումներն ունեցել է շատ վաղուց՝ մարդկային քաղաքակրթական տարբեր մակարդակներում, սկսած հնագույն՝ եգիպտական, բաբելական, չինական, հռոմեական մշակույթներից: Ք.ա. 911 լույս տեսած «Քին Պան» չինական կառավարության պաշտոնաթերթն աշխարհի հնագույն թերթերից է, Եվրոպայում՝ Հ. Կեսարի հրատարակությամբ Ք.ա. 58 թ. լույս տեսած «Actar Diurna»-ն է («Լուրերի առօրյա ցուցակ»): Իհարկե, պրոֆեսիոնալ լրագրությունը սկսում է մարդկային քաղաքակրթության մեջ հեղաշրջիչ նշանակությամբ Գյուտենբերգյան գյուտից հետո:

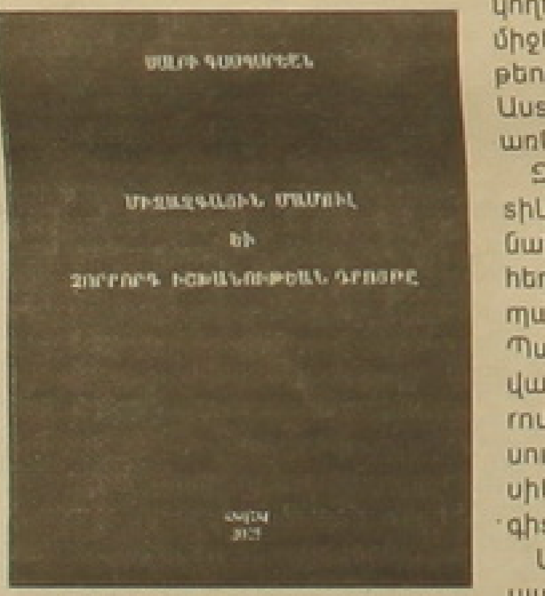

Հեղինակը խիստ ընդհանուր գծերով ներկայացնում է մամուլի զարգացման երեք փուլերը (13-14-րդ դարերից մինչեւ 1815, 1815-1914 եւ 1914-ից հետո), դրանց առանձնահատկությունները ու հիմնական երեւույթները, սկսած այն ժամանակներից, երբ լրագրությունը վարկաբեկված ու արհամարհված էր եւ համարվում էր երկրորդական մակարդակի գրություն, ապա եւ 18-րդ դարում քաղաքական ու սոցիալական շարժումներին զուգընթաց մամուլը զարգանում է արձանագրում; ծնվում են բազմաբովանդակ պարբերականներ, այդ թվում՝ մասնագիտական (բժշկական, քաղաքագիտական, տնտեսագիտական եւ այլն), ուղեկցվելով, սակայն, գրաքննությամբ, ձերբակալություններով եւ այլն: Հրապարակային խոսքի ազատությունը վտանգվել է հատկապես բռնատիրության պայմաններում, I եւ II աշխարհամարտերի տարիներին:

Գրքույկի երկրորդ մասը նվիրված է հայ մամուլի սկզբնավորմանը եւ զարգացման փուլերին, առանձին ենթագրերով հեղինակն անդրադառնում է արեւմտահայ (I-ը՝ «Ազդարար», 1794 թ.), արեւելահայ («Հյուսիսափայլ», 1858 թ.), ամերիկահայ մամուլին, խիստ ընդհանուր գծերով նաեւ խորհրդային շրջանի մամուլին, այսօրվա Հայաստանի Հանրապետության եւ սփյուռքի մամուլին:

Չնայած այս համառոտ շարադրանքին՝ Ս. Գասպարյանի գրքույկը փաստային եւ թվային բավականին տեղեկություններ է պարունակում, հետաքրքրական երեւույթներ, մամուլի պատմության ուշագրավ պատառիկներ հիշատակում: Ավելի հանգամանալի ուսումնասիրության պարագայում (նկատի ունենալով արծարծված թեմաները) սույն հրատարակությունը, կարծում ենք, կունենա ավելի ճանաչողական բնույթ՝ գուցե եւ դասագրքային նշանակությամբ:

Մ. Թ.

Անհարկի չհոլովենք հայ մեծերի եւ պանթեոնների սուրբ անունները

«Ազգ» թերթի այս տարվա հունվարի 19-ի մշակութային բաժնում «Քամի կուլ տալ» ծաղրանկարի կողքին տպագրված էր «Մոռացված միջնորդություն» հոդվածը՝ «Պանթեոն» հիմնադրամի նախագահ Աստղիկ Սարգսյանի հղած նամակի առնչությամբ:

Զարմանալ կարելի է, թե ինչո՞ւ տիկին Սարգսյանը չցանկացավ նախ այդ հարցերն անձամբ գրքի հեղինակին ուղղել եւ կարճ ճանապարհը թողած՝ ընտրեց երկարը: Պարզ երեւում է, որ ցանկանում էր վարկաբեկել անձնական միջոցներով Երեւանի պանթեոններն ուսումնասիրող, պանթեոնների մասին օրենքի նախագիծ մշակած գիտնականին:

Մեկ տարի առաջ տիկին Սարգսյանը փորձեց վարկաբեկել մեկ այլ գիտնականի՝ ակադեմիկոս Գրիգոր Ավագյանին եւ վերջինս ստիպված եղավ հանդես գալ մեծածավալ «Բերիայի գայլերը ձագեր են տվել» հոդվածով (տե՛ս «Իրավունք», 10(883) փետրվար 2004 թ.): Տիկին Սարգսյանը ստիպում է մարդկանց կտրվել ստեղծագործական աշխատանքից եւ ներքաշվել նրա սկսած...

«Պանթեոնը մեր սրբությունն է» անընդհատ կրկնող տիկին Սարգսյանը պետք է վերջապես գիտակցի նաեւ, որ պանթեոններին պարզապես պետք է ծառայել եւ ոչ թե պանթեոնի անունը ծառայեցնել անձնական նպատակներին, պետք է պանթեոններում գործնական, օգտակար աշխատանք կատարել եւ ոչ թե հայ մեծերի ու պանթեոնի անունները...

Մինչ իմ ուսումնասիրությունները, գիտե՞ր արդյոք տիկին Սարգսյանը, թե քանի՞ պանթեոն կա Երեւանում, գիտե՞ր այդ պանթեոնների տեղը, նրանցում առկա խնդիրները: Ե՞րբ է վերջին անգամ եղել թեկուզ Կոմիտասի անվան զբոսայգու պանթեոնում:

«Ազգի» վերոհիշյալ հոդվածում չի նշվում, որ Աստղիկ Սարգսյանն առանց մեկ դրամ ծախսելու որպես միջնորդ ստացել եւ իրենց տուն է տարել իմ հեղինակած գրքի շուրջ 200 օրինակ (իմ ստացածի 25 տոկոսը) եւ դեռ բողոքում է, որ հեղինակը գիտակցաբար «վրիպել է» գրքի նախաբանում իր եւ իր հիմնադրամի անունները բարի խոսքով հիշել:

«Մաքսիմալիստ» տկն Սարգսյանը շատ ճիգեր ու ջանք գործադրեց ողջ տպաքանակը վերցնելու, ինձ հետ «կիսվելու» կամ գոնե 300 օրինակ «ձեռք գցելու» համար: Մի քեզ միջնորդ-բարեխոսող... Այս էր հիմնադրամի նախագահ տկն Սարգսյանի հոգսը: Հիմնադրամ, որի դրամը չտեսա, հիմնադրամ, որի նախագահի համար ժամանակ առ ժամանակ ինքս եմ որոշ ծախսեր կատարել: «Անդրամ» հիմնադրամ...

Որպեսզի պանթեոնի անվան անհարկի հոլովումն այլեւս չշարունակվի, չեմ ուզում այստեղ բացահայտել, թե ինչ պատճառով 4-5 ամիս Մայր աթոռի պահեստից չէի կարող ստանալ որպես հոնորար ինձ խոստացված տպաքանակը: Իմ մտերիմներին եւ բազմաթիվ լրագրողների լավ հայտնի է այդ պատճառով ինձ հասցված բարոյական ճնշումը, անորոշության պատճառով նյարդերի լարումը, ժամանակի եւ միջոցների անտեղի կորուստը: «Գլխավոր հրամանատար» տիկին Սարգսյանը չի ցանկացել այս մասին էլ հայտնել թերթի խմբագրությանը... Այնպես որ, սայլը չի ճռում, սայլվորն է ճռում:

Փորձառու եւ հեռատես տիկին Սարգսյանը կանխամտածված պատրվակ է ստեղծում, հետագայում իրեն գործի մասնակից («փայատեր») հայտարարելու համար:

Իրեն խմբագրող համարող բանասեր տկն Սարգսյանը, ցավոք, կամ լավ չի պատկերացնում խմբագրի աշխատանքը, կամ գերագնահատել է իր ունակությունները. դեռ պանթեոնը չբարեկարգված, այդ օրերի (2002-ի հոկտեմբեր) Երեւան քաղաքի իշխանավորներին շողոքորթող երկու-երեք նախադասություն «խցկելով» գրքի տեքստի (որոնք հետագայում դուրս շպրտեցի) մեջ, համարել է խմբագրական աշխատանք կատարել:

Հարգելով հայ մեծերի հիշատակը եւ այն ազգանունը, որ ես կրում եմ, չեմ ցանկանում անդրադառնալ տիկին Սարգսյանի մատնանշած իրականությունից հեռու, էժանագին մանրուքներին, իսկ իշխանավորներին, անվանի մտավորականներին կոչ եմ անում (խնդրում եմ) լինել զգոն եւ թույլ չտալ հայ մեծերի ու պանթեոնների անունն անհարկի հոլովել, իսկ նման բնագավառներում գործունեություն ծավալած անձանց ու կազմակերպությունների նկատմամբ նույնպես լինել աչալուրջ եւ շրջահայաց:

ԱՐՏԱՇԵՍ ԽՈՒՐՇՈՒԴՅԱՆ

Իրանական «Այգաբացի տասնօրյակ» փառատոնը Հայաստանում

Իրանի իսլամական հեղափոխության 26-րդ տարեդարձի նախաշեմին Հայաստանում իրանական մշակութային կենտրոնում լրագրողների հետ հանդիպեց Հայաստանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանության մշակույթի խորհրդական Ռեզա Աթուֆին: 26 տարի առաջ Իրանի ժողովուրդն իմամ Խոմեյնու առաջնորդմամբ իրականացրեց հեղափոխություն, որը տեւեց 10 օր: Դա անցած դարի ամենակարեւոր իրադարձություններից էր, որի շնորհիվ տապալվեց 2500 տարվա թագավորական իշխանությունն ու ստեղծվեց իսլամական ժողովրդական հանրապետություն: Այդ հեղափոխությունից հետո աշխարհի 40 երկրներ միացել են ամենամյա 10-օրյա փառատոնին:

Հայաստանը նույնպես փետրվարի 1-10-ն անցկացնելու է «Այգաբացի տասնօրյակ» խորագրով փառատոնը: Փառատոնի յուրաքանչյուր օր ունի հատուկ ուղղվածություն ու նպատակ: Փետրվարի 1-ին Ժողարվեստի թանգարանում գեղանկարչության ու լուսանկարչության արվեստի ցուցադրությամբ կբացվի փառատոնը: Փետրվարի 3-ին Ազգային պատկերասրահում կբացվի իրանական արվեստների մշտական ցուցադրության սրահը, որտեղ իրենց ուրույն տեղը կգտնեն ՀՀ Ազգային պատկերասրահի պահոցներում եղած 200 արժեքավոր ստեղծագործություններ: Կլինեն նաեւ արտասահմանյան երկրների հետ բարեկամության կոմիտեի համատեղ 3 գրքերի շնորհանդեսներ, համերգներ, պոեզիայի երեկո եւ այլ միջոցառումներ:

Իրանի Իսլամական Հանրապետությունում անցկացվող փառատոնին Հայաստանից հրավիրվել է Երեւանի պատանի հանդիսատեսի թատրոնը «Անտիգոնե» ներկայացումով, որը մասնակցելու է «Ֆաջր» խորագրով փառատոնին:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Մարզական

Ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գործկոմի երեկվա նիստում, որին մասնակցեցին նաեւ լրագրողները, հաստատվեցին ոչ սիրողական ակումբների միջեւ անցկացվող 2005 թ. ֆուտբոլի մրցումների կանոնակարգն ու բարձրագույն խմբի առաջնության խաղացանկը: Դրանք ներկայացրեց մարզական բաժնի պետ Ռոբերտ Ղալաքյանը: Այս տարի ոչ սիրողական թիմերի միջեւ կանցկացվեն բարձրագույն, առաջին խմբերի առաջնությունները, Հայաստանի գավաթի եւ Սուպերգավաթի խաղարկությունները: Ինչպես միշտ, ֆուտբոլային մրցաշրջանը կմեկնարկի ՀՀ գավաթի խաղարկությամբ, որին մասնակցելու ցանկություն է հայտնել 23 թիմ: Առաջին խմբի 14 թիմերը մարտի 8-ին եւ 11-ին կայանալիք 1/16 եզրափակիչ հանդիպումներում ի հայտ կբերեն հաջորդ փուլի 7 մասնակիցներին, որոնք բարձրագույն խմբի 9 ակումբների հետ 1/8 եզրափակիչի զույգեր կկազմեն: Այդ փուլի հանդիպումները կկայանան մարտի 14-15-ին եւ 19-20-ին: Գավաթի եզրափակիչ հանդիպումը տեղի կունենա մայիսի 9-ին: Մայիսի 27-ին Սուպերգավաթը կվիճարկեն ՀՀ չեմպիոն ու գավաթակիր «Փյունիկը» եւ գավաթի եզրափակիչի մասնակից «Բանանցը»:

Մրցաշրջան-2005-ի մրցակարգը հաստատվեց

ՀՖՖ նախագահը հանդիպեց լրագրողների հետ

Բարձրագույն խմբի առաջնությունը կանցկացվի 2 փուլով: Առաջին փուլում 9 թիմերը 2 շրջանով կորոշեն 6 լավագույններին, որոնք «ոսկե միավորներով» կշարունակեն պայքարը մրցանակային տեղերի համար: Իսկ 7-9-րդ տեղերը զբաղեցրած թիմերը վաստակած լրիվ միավորներով կպայքարեն անցումային խաղից խուսափելու համար: Ըստ մրցակարգի, առաջին խմբի 18 թիմերի մրցավեճում լավագույնը ճանաչված թիմը (բայց ոչ դուբլ) իրավունք կստանա հաջորդ տարի հանդես գալու ուժեղագույնների խմբում, իսկ 2-րդ տեղը զբաղեցրած ակումբը (կրկին ոչ դուբլ թիմը) բարձրագույն խմբի ուղեգրի համար պայքարում ուժերը կչափի այդ խմբում 9-րդ տեղը գրաված թիմի հետ: Այսպիսով, հաջորդ մրցաշրջանում բարձրագույն խմբում հանդես կգա 10 թիմ: Բարձրագույն խմբի առաջնության մեկնարկը կտրվի ապրիլի 12-ին: Մեկնարկային տուրում կմրցեն «Շիրակ»-«Լեռնային Արցախ», «Բանանց»-«Կոտայք», «Կիլիկիա»-«Արարատ», «Փյունիկ»-«Միկա» զույգերը: Առաջնության առաջին փուլը կավարտվի հուլիսի 31-ին: 6 թիմերի մասնակցությամբ 2-րդ փուլը կսկսվի օգոստոսի 28-ին եւ կավարտվի նոյեմբերի 6-ին: 7-9-րդ տեղերի համար պայքարող թիմերն իրենց մրցավեճը կսկսեն սեպտեմբերի 10-ից եւ կավարտեն հոկտեմբերի 15-ին: Փաստորեն, 1-6-րդ տեղերի համար պայքար մղող թիմերն ընդհանուր առմամբ կանցկացնեն 26-ական հանդիպում, իսկ 7-9-րդ տեղերը վիճարկող ակումբները՝ 20-ական խաղ: Առաջին խմբի առաջնությունը կանցկացվի 2 շրջանով: Յուրաքանչյուր թիմ կանցկացնի 34-ական խաղ:

Ֆուտբոլիստների հայտավորման ժամկետ է նշանակվել փետրվարի 20-ից ապրիլի 5-ը: Վերահայտավորումը թույլատրվում է միայն օգոստոսին՝ երկու փուլերի միջեւ հայտարարված ընդմիջման ժամանակ: Դա չի վերաբերում լեգեոներներին եւ բանակից զորացրվածներին: Վերջիններիս համար 15-օրյա ժամկետ է սահմանվել:

Դուբլ թիմից բարձրագույն խմբի թիմում թույլատրվում է հանդես գալ անսահմանափակ թվով ֆուտբոլիստների, իսկ բարձրագույն խմբից դուբլ թիմում՝ յուրաքանչյուր խաղում 2-ից ոչ ավելի: Թիմերն առաջնության մուտքավճարը պետք է վճարեն մինչեւ փետրվարի 10-ը: Հակառակ դեպքում ստիպված կլինեն 500 հազար դրամ տուգանք վճարել: Գործկոմի անդամների քվեարկությամբ հաստատվեց նաեւ, որ դեղին եւ կարմիր քարտեր ստանալու դեպքում ֆուտբոլիստը որակազրկվում է այն խմբի առաջնության հանդիպումներում, որ խմբում հայտավորված է:

PHOTOLURE

Գործկոմը քննարկեց նաեւ «Կոտայք» ակումբի դիմումը: Ելնելով այն հանգամանքից, որ թիմի հովանավորչությունն անցյալ տարվա վերջերից ստանձնել է Իրանի «Էստեղլալ» ֆուտբոլային ակումբը, առաջարկվել է թիմի անունը վերանվանել «Էստեղլալ-Կոտայք»: Գործկոմը հաստատեց անվանափոխությունը:

Գործկոմի նիստից հետո լրագրողները հանդիպեցին ՀՖՖ նախագահ Ռուբեն Հայրապետյանին: Վերջինս անդրադառնալով Մոսկվայում «Փյունիկի» ելույթներին, նշեց, որ իր համար եւս ցավալի էր «Նեֆթչիից» կրած պարտությունը, սակայն չպետք է դա քաղաքականացնել: Նախագահի կարծիքով, «Փյունիկն» իրեն լավ է դրսեւորել, ինչի մասին են վկայում թիմի մի խումբ ֆուտբոլիստների ստացած հրավերները ռուսաստանյան թիմերից: Ռուբեն Հայրապետյանը ցավով նկատեց, որ Ռուսաստանում Հայաստանի դեսպանատունը ոչ մի աջակցություն ցույց չի տվել թիմին: Հայաստանի դեսպանի հետ կապվելու եւ ՀՀ դրոշներ խնդրելու իր բոլոր փորձերն ապարդյուն են անցել: Դեսպանը տեղում չէր, իսկ դեսպանատան աշխատողներն ընդհանրապես տեղյակ չէին մրցաշարից: Ֆեդերացիայի նախագահն էլ վկայեց, որ խաղն անցել է լարված մթնոլորտում եւ իր միակ մտահոգությունը հնարավոր բախումներից խուսափելն էր, որի համար էլ ինքը ողջ հանդիպումն անցկացրել է թիմի պահեստայինների նստարանին: Նա միաժամանակ նշեց, որ «Նեֆթչին» բավական ուժեղ թիմի տպավորություն թողեց, որը գրագետ ֆուտբոլ է ցուցադրում: Թիմում մեծ թիվ են կազմում լեգեոներները:

Նա անդրադարձավ նաեւ ՖԻՖԱ-ի նախագահի, Միշել Պլատինիի հետ հանդիպումների ընթացքին, որոնց ժամանակ քննարկվել է «Գոլ» ծրագրի շրջանակներում մեր մարզադպրոցների մարզիչների համար օտարերկրացի մասնագետների կողմից դասընթացների անցկացման հարցը: ՀՖՖ նախագահը նաեւ տեղեկացրեց, որ Վարդան Մինասյանի փոխարեն ՀՀ երիտասարդական հավաքականի գլխավոր մարզիչ է նշանակվել Սամվել Պետրոսյանը, որը նաեւ շարունակելու է աշխատանքը մինչեւ 19 տարեկան պատանեկան հավաքականի հետ: Ինչ վերաբերում է ՀՀ ազգային հավաքականի համար ընկերական խաղերի կազմակերպման ցավոտ հարցին, ապա բանակցություններ են վարվում Մեքսիկայի եւ Սաուդյան Արաբիայի հավաքականների հետ: Աշնանը մեր մինչեւ 17 տարեկանների պատանեկան հավաքականը, որի գլխավոր մարզիչ է նշանակվել Աշոտ Բարսեղյանը, Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարում ուժերը չափել է Ադրբեջանի ընտրանու հետ: Ըստ ֆեդերացիայի նախագահի, թեեւ 1989 թ. ծնված պատանիների պակաս ունենք, սակայն ամեն դեպքում հավաքականի առաջ հաղթելու եւ հաջորդ փուլ մտնելու խնդիր է դրվելու:

Լեկոն միանձնյա առաջատար

10-րդ տուրն անվանեց Վեյք Ան Զեեի շախմատի մրցաշարի նոր առաջատարին: 6,5 միավորով աղյուսակը գլխավորեց հունգարացի գրոսմայստեր Պետեր Լեկոն: Դրան մեծապես նպաստեց նրա հայրենակցուհին՝ Յուդիթ Պոլգարը, որը պարտության մատնեց առաջատարներից մեկին՝ Վեսելին Թոփալովին: Պոլգարը հիանալի կերպով իրացրեց իր առավելությունը՝ զինվորը վերածելով թագուհու: Պոլգարը մրցաշարում իր 2-րդ հաղթանակը տոնեց եւ վաստակելով 5 միավոր, ընդգրկվեց առաջատարների շարքը: Իսկ Թոփալովի համար այդ անհաջողությունը 2-րդն էր:

Պետեր Լեկոն սեւերով խաղում էր Ալեքսանդր Մորոզեւիչի հետ, որը վերջին տուրերում ճիգեր է գործադրում շտկելու մրցաշարային իրավիճակը: Պարտիան բավական երկարատեւ ստացվեց: Ի վերջո, սպառելով հաղթելու բոլոր հնարավորությունները, Լեկոն համաձայնեց ոչ-ոքի արդյունքի: Մեծ հետաքրքրությամբ էր սպասվում Մայքլ Ադամսի եւ Վլադիմիր Կրամնիկի մրցավեճը: Սակայն համառ պայքար չծավալվեց եւ մրցակիցներն արդեն 22-րդ քայլին համաձայնեցին ոչ-ոքի արդյունքի: Անանդն էլ չկարողացավ իրացնել առավելությունը վան Վելիի հետ պարտիայում: Վերջինս հավերժական շախի շնորհիվ փրկեց պարտիան: Անանդը Ադամսի եւ Թոփալովի հետ 6-ական միավորով հետապնդում է Լեկոյին: 5,5-ական միավորով հաջորդ տեղերում են Գրիշչուկը, Բրուսոնը եւ Կրամնիկը: Բրուսոնը բավական հաջող է հանդես գալիս: Հերթական տուրում նա հաղթեց Իվան Սոկոլովին: Գրիշչուկն էլ առավելության հասավ Պոնոմարյովի նկատմամբ:

11-րդ տուրում հետաքրքրություն են ներկայացնում Պոլգար-Անանդ, Լեկո-Բրուսոն, Սոկոլով-Թոփալով, Կրամնիկ-Գրիշչուկ պարտիաները:

Տարիքը Կոլինայի համար նշանակություն չի ունենա

Իտալիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան մտադիր է փոփոխություններ կատարել մրցավարների կողմից խաղերի սպասարկման մրցակարգում, որպեսզի հնարավորություն ընձեռի հանրահայտ մրցավար Պիեռլուիջի Կոլինային շարունակելու իր գործունեությունը: Բանն այն է, որ Իտալիայում ընդունված կարգի համաձայն մրցավարներին թույլատրվում է սպասարկել խաղերը մինչեւ 45 տարեկանը: Իսկ այս տարվա փետրվարին լրանում է Կոլինայի 45-ամյակը, եւ նա ստիպված կլինի վայր դնել սուլիչը: Իտալիայի մրցավարական կոմիտեի նախագահ Տուլիո Լանեզեն նշել է, որ Կոլինան իրենց մարզական գանձն է եւ ամեն ինչ պետք է անել, որպեսզի նա շարունակի խաղադաշտ դուրս գալ:

Այս տեսակետին համամիտ է նաեւ ՖԻՖԱ-ի նախագահ Յոզեֆ Բլատերը՝ առաջարկելով թույլ տալ Կոլինային վարելու 2006 թ. ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության հանդիպումները: Ըստ Բլատերի, կարեւորը ոչ թե մրցավարի տարիքն է, այլ նրա ֆիզիկական եւ հոգեբանական վիճակը:

Գավաթը կվիճարկեն «Չելսին» ու «Լիվերպուլը»

Հայտնի դարձան Անգլիայի լիգայի գավաթի եզրափակիչի մասնակիցները: Պատվավոր մրցանակը կվիճարկեն «Չելսին» ու «Լիվերպուլը»: «Չելսին» կիսաեզրափակիչ պատասխան խաղում 2-1 հաշվով առավելության հասավ «Մանչեսթր յունայթեդի» նկատմամբ: Հաշիվը 29-րդ րոպեին բացեց Լեմպարդը՝ առաջ մղելով «Չելսիին»: Երկրորդ խաղակեսում Գիգզը վերականգնեց հավասարակշռությունը, սակայն խաղավարտից 5 րոպե առաջ Դաֆը խփեց հաղթական գնդակը: Եզրափակիչում «Չելսիի» մրցակիցը կլինի «Լիվերպուլը»: Ինչպես եւ առաջին խաղում, պատասխան հանդիպումն էլ «Լիվերպուլը» շահեց 1-0 հաշվով: «Ուոտֆորդի» դարպասը խփած միակ գոլի հեղինակը Սթիվեն Ջերարդն էր: Վճռորոշ հանդիպումը կկայանա Կարդիֆում, փետրվարի 27-ին:

Կոլոսկովը հրաժարական տվեց

ՌԴ ֆուտբոլային միության նախագահ Վյաչեսլավ Կոլոսկովը երեկ կայացած գործկոմի նիստում հայտարարել է իր հրաժարականի մասին: Նա խնդրել է գործկոմի անդամներին ընդունել իր հրաժարականը եւ ապրիլի 2-ին ՌԴ ֆուտբոլային միության նախագահի արտահերթ ընտրություններ անցկացնել: Նշենք, որ Վյաչեսլավ Կոլոսկովը դեռեւս խորհրդային տարիներին գլխավորում էր ԽՍՀՄ սպորտկոմիտեի ֆուտբոլի վարչությունը: Իսկ ԽՍՀՄ-ի փլուզումից հետո ՌԴ ֆուտբոլային միության նախագահն էր:

Թեկնածուների թիվն աճում է

Լեհաստանն ու Ուկրաինան Եվրոպայի 2012 թ. ֆուտբոլի առաջնությունը համատեղ անցկացնելու պաշտոնական հայտ են ներկայացրել: Հայտերի ներկայացման վերջին ժամկետը հունվարի 31-ն է: Բացի Լեհաստանից եւ Ուկրաինայից, համատեղ հայտեր են ներկայացրել նաեւ Հունգարիան ու Խորվաթիան, Շոտլանդիան ու Հյուսիսային Իռլանդիան, ինչպես նաեւ առանձին հայտ ներկայացրած Հունաստանը, Իտալիան, Ռումինիան եւ Ռուսաստանը: Թեկնածուներից 2006 թ. նոյեմբերին կընտրվեն 3 երկրները: Եվրո-2012-ի կազմակերպիչ երկիրը հայտնի կդառնա 2006 թ. դեկտեմբերին:

Դինո Զոֆը գլխավորեց «Ֆիորենտինան»

Իտալացի լեգենդար դարպասապահ Դինո Զոֆը նշանակվել է «Ֆիորենտինայի» գլխավոր մարզիչ: 1982 թ. աշխարհի չեմպիոնն այդ պաշտոնում փոխարինեց Սերժիո Բուզոյին, որը թիմը գլխավորում էր անցյալ տարվա հոկտեմբերից: Վերջինս կմնա թիմում եւ կմարզի դարպասապահներին: Զոֆը մարզչական աշխատանքի զգալի փորձ ունի: Ժամանակին նա մարզել է Իտալիայի ազգային հավաքականն ու «Լացիոն»:

ԹԵԹԵՎ ԱՏԼԵՏԻԿԱ

Հաջող մրցելույթներ Իրանում

Թեհրանում անցկացված թեթեւ աթլետիկայի կանանց միջազգային մրցաշարում հանդես եկած ավելի քան 30 երկրների մարզուհիների թվում էին նաեւ Հայաստանի 12 ներկայացուցիչները: Մեր պատվիրակները բավական հաջող մրցելույթներ ունեցան՝ նվաճելով 3 ոսկե, 1 արծաթե եւ 4 բրոնզե մեդալներ: Պատվո պատվանդանի առաջին աստիճանին կանգնեցին Աթենքի օլիմպիադայի մասնակից, վանաձորցի Մարինե Ղազարյանը (200 մ վազք) եւ նրա համաքաղաքացի Մերի Զավարյանը, որն առաջինն էր 800 մ վազքում: Մերին նաեւ մրցանակակիր դարձավ 1500 մ վազքում՝ նվաճելով բրոնզե մեդալ: Մեր աղջիկների քառյակն ուժեղագույնն էր 4x400 մ փոխանցումավազքում: 400 մ վազքատարածությունում վանաձորցի Գայանե Բողդադարյանը ցույց տվեց 2-րդ արդյունքը՝ արժանանալով արծաթե մեդալի: 3-րդ մրցանակակիր դարձան Ամալյա Շառոյանը (400 մ արգելավազք), Տատյանա Սիմաշովան (գնդի հրում) եւ Աննա Բաբայանը (եռացատկ):

Գրեբյոնկինա-Ազրոյան զույգը 13-րդն է

Թուրինում անցկացվող գեղասահքի Եվրոպայի առաջնությունում պարային զույգերի մրցավեճում Հայաստանը ներկայացնող Անաստասիա Գրեբյոնկինա-Վազգեն Ազրոյան երկյակը պարտադիր ծրագրի մրցումներից հետո առայժմ 22 մասնակիցների մեջ ընթանում է 13-րդ տեղում: Մեր մարզիկների ելույթն արժանացել է 29,31 բալի: Առաջատարը ռուսաստանյան զույգն է: Տատյանա Նավկան ու Ռոման Կոստոմարովը բոլորից հաջող կատարեցին ծրագիրը եւ մրցավարների կողմից արժանացան բարձր գնահատականների՝ վաստակելով 44,19 բալ:

Հյուիթը հաղթել էր Նալբանդյանին...

Մինչ թենիսի Ավստրալիայի բաց առաջնության մրցումների հերթական օրվա արդյունքներին անդրադառնալը ընթերցողներին տեղեկացնենք ինտերնետ կայքում տեղ գտած ցավալի մի վրիպակի մասին, որը հիմք ընդունելով երեկ տեղեկացրել էինք, որ 1/4 եզրափակիչում Դավիթ Նալբանդյանը հաղթել է Լեյթոն Հյուիթին: Իրականում վճռորոշ՝ 5-րդ խաղափուլը շահել էր Հյուիթը, որն էլ շարունակում է պայքարը: Հայցում ենք ընթերցողների ներողամտությունը:

Կանանց մրցաշարում արդեն հայտնի են եզրափակիչի մասնակիցները: Վճռորոշ խաղում Ավստրալիայի չեմպիոնուհու կոչումը կվիճարկեն ամերիկացի թենիսիստուհիներ Սերենա Ուիլյամսն ու Լինդսեյ Դեւենպորտը: Ուիլյամսը պարտության մատնեց ռուսաստանցի Մարիա Շարապովային (2-6, 7-5, 8-6), իսկ Դեւենպորտը պայքարից դուրս մղեց Նատալի Դեշիին (2-6, 7-6, 6-4):

Տղամարդկանց մրցաշարում առայժմ հայտնի է եզրափակիչի առաջին մասնակիցը: Ուղեգրի համար չափազանց դժվարին պայքար էր ծավալվել Ռոջեր Ֆեդերերի եւ Մարատ Սաֆինի միջեւ: Մեծ ջանքերի գնով ռուսաստանցի թենիսիստին հաջողվեց շահել մրցախաղը (5-7, 6-4, 5-7, 7-6, 9-7): Սաֆինը 2-րդ տարին անընդմեջ հանդես կգա եզրափակիչում, որտեղ նրա մրցակիցը կլինի Հյուիթ-Ռոդիկ զույգի հաղթողը: Սաֆինին հաջողվեց կանգնեցնել Ֆեդերերի հաղթարշավը, որը վերջին 26 խաղում չէր պարտվել:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Ադրբեջանում ԱՄՆ-ի դեսպանը դեկլարատիվ է անվանում Եվրոխորհրդի բանաձեւը

Թերեւս դրանով էլ հաստատում է, որ հակամարտությունների պարագայում վճռորոշը բանաձեւերը չեն

Հունվարի 27-ին «Ազգը» «Հակամարտությունների պարագայում վճռորոշը բանաձեւերը չեն, այլ ուժերի հավասարակշռությունն իրենց օգտին փոխելու մեծ տերությունների կարողությունները» խորագրով անդրադարձել էր բրիտանացի խորհրդարանական Դեյվիդ Աթկինսոնի զեկույցի հիման վրա Եվրոխորհրդի ընդունած Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության բանաձեւին՝ ընդգծելով դրա ոչ հայանպաստ բնույթը եւ բանաձեւի առնչությամբ ադրբեջանական մամուլի անզուսպ ոգեւորությունը համադրելով թուրքական թերթերի բավականին զուսպ արձագանքի հետ, կարծիք էր հայտնել, որ ոգեւորության Ադրբեջանի դրսեւորումները ինքնախաբեություն են:

Այդ նույն օրը հրապարակվում է Ադրբեջանում ԱՄՆ-ի դեսպան Ռինո Հարնիշի հայտարարությունը. «Միացյալ Նահանգները, ի տարբերություն դեկլարատիվ բնույթ կրող հայտարարություն ընդունած Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի, ամեն կերպ աջակցում է Ադրբեջանին՝ ղարաբաղյան հակամարտությունը խաղաղ ճանապարհով լուծելու գործում»:

Դեսպան Հարնիշի հայտարարությունը չափազանց ուշագրավ է այն առումով, որ եթե Հայաստանի համար անընդունելի ձեւակերպումներն ընդգծում էին Եվրոխորհրդի բանաձեւի ադրբեջանամետ բնույթը, ապա վերոհիշյալ հայտարարությունը դա դեկլարատիվ դարձնելու համար վերածում է սովորական հայտարարության: Երբ Եվրոխորհրդի պես առանցքային կառույցի ընդունած բանաձեւը բնութագրվում է որպես դեկլարատիվ հայտարարություն, ապա դրա առնչությամբ ոգեւորության ամեն մի դրսեւորում ակամա ինքնախաբեության է վերածվում:

Այլ կերպ՝ Ադրբեջանում ԱՄՆ դեսպանը հաստատում է ԵԽ բանաձեւի առնչությամբ ադրբեջանցիների ինքնախաբեության մասին մեր կարծիքը: Հարկ է, սակայն, նշել, որ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության պարագայում կարեւորը մեր կարծիքի հաստատումը չէ, այլ Անդրկովկասում Ռուսաստանի հետ ԱՄՆ-ի անհայտ մրցապայքարը, դրա ընթացքի վրա Վրաստանում ամերիկյան ռազմական ներկայության ազդեցությունը, ղարաբաղյան հակամարտության միջոցով Անդրկովկաս ներթափանցելու Եվրամիության հավակնությունները:

«Ազգը» Եվրոխորհրդի բանաձեւին անդրադառնալիս մատնանշել է նաեւ այս ամենը եւ ընդգծել այդ ներթափանցմանն ԱՄՆ-ի վերաբերմունքի առանձնակի նշանակությունը: Քանի որ Լեռնային Ղարաբաղում Եվրոխորհրդի դերը «դեկլարատիվ հայտարարությամբ» սահմանափակող դեսպան Հարնիշը եվրոպական այս կառույցին հակադրում է Մ. Նահանգների ղարաբաղյան հակամարտությունը լուծելու պատրաստակամությունը, ուստի նրա հայտարարությունը Անդրկովկաս ներթափանցման ճանապարհին նախազգուշացում է դառնում եվրոպացիների համար:

Սա նշանակում է, որ ԱՄՆ-ի համար ԵՄ-ի ներթափանցումն Անդրկովկաս այնքան է անընդունելի, որքան ԵԽ-ի բանաձեւերի միջոցով ղարաբաղյան հակամարտության գոտում եվրոպական գործոնի ակտիվացումը: Դա պատահական չէ, թերեւս պայմանավորված է Լեռնային Ղարաբաղը ԵՄ-ի ազդեցությունից, իսկ Անդրկովկասը՝ ներթափանցումից զերծ պահելու պաշտոնական Վաշինգտոնի առաջադրանքով: Ակնհայտ է, որ հակամարտության գոտում եվրոպական գործոնի ակտիվացումը Լեռնային Ղարաբաղը Անդրկովկաս ներթափանցելու արդյունավետ միջոց է դարձնում ԵՄ-ի համար:

Այս դեպքում Անդրկովկասի համար Ռուսաստանի հետ մրցակցող ԱՄՆ-ն ի դեմս ԵՄ-ի ձեռք է բերում նոր մրցակից: Ստեղծված իրավիճակում ռուս-ամերիկյան մրցակցությունը փոխադրվում է ԱՄՆ-ԵՄ հարթություն, իսկ Ռուսաստանը ստանում է նաեւ մրցակիցների հակասությունները սրելու, եւ թե նրանց միջեւ խուսանավելու լայն հնարավորություն, որպեսզի Անդրկովկասում իր դիրքերը պահպանելիս ի վիճակի լինի նաեւ ռուսական գերազդեցության տարածքները պաշտպանել օտարերկրյա ոտնձգություններից:

Ինչ վերաբերում է Թուրքիային, պետք է ասել, որ հունվարի 26-ին լրագրողների հետ ամենշաբաթյա հանդիպմանը արտգործնախարարության խոսնակ Նամըք Թանը պատասխանեց նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի առնչությամբ ԵԽ խորհրդարանական վեհաժողովի ընդունած բանաձեւի վերաբերյալ հարցերին: Նա լրագրողների ուշադրությունը հրավիրեց այն հանգամանքի վրա, որ ԵԽ բանաձեւով Ադրբեջանի տարածքը զավթելու համար նախազգուշացրել է Հայաստանին, թերեւս դրանով էլ ցույց է տվել Թուրքիայի պահանջների իրավացիությունը:

Անկախ պահանջների մանրամասներից, Թուրքիայի արտգործնախարարի խոսնակի այս հեռեւությունը ցույց է տալիս, որ թուրքական իշխանությունները Հայաստանի հետ հարաբերությունները կարգավորելու, հայ-թուրքական սահմանը բացելու եւ Հայոց ցեղասպանության ճանաչման ուղղությամբ քայլեր կատարելու ԵՄ-ի պահանջներին հակադրվելիս հենվելու են Լեռնային Ղարաբաղի մասին ԵԽ-ի բանաձեւի վրա: Սակայն դա առանձին հարց է եւ մասնավոր մոտեցում է պահանջում:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելությունը չի այցելի բռնազավթած Շահումյան, Գետաշեն, Մարտակերտի հյուսիս

1-ին էջից

Ըստ նախնական տեղեկությունների, ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելությունը չի այցելի ո՛չ Շահումյան, ո՛չ Գետաշեն, ո՛չ էլ Մարտակերտի հյուսիսային շրջաններ, որոնք գտնվում են ադրբեջանական օկուպացիայի տակ:

ԼՂՀ ԱԺ արտաքին կապերի հանձնաժողովի նախագահ Վահրամ Աթանեսյանն ասում է, որ ԼՂՀ-ն բաց է ցանկացած մոնիտորինգի համար, սակայն, մյուս կողմից, որոշակի մտահոգություններ ունի այն առիթով, որ ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելությունը պատրաստվում է դիտարկել իրավիճակը միայն ղարաբաղյան ուժերի վերահսկած տարածքներում՝ բաց թողնելով Ադրբեջանի կողմից նախկինում օկուպացված շրջանները, որտեղ, ըստ ադրբեջանական պաշտոնական վիճակագրության, Բաքուն իրականացնում է վերաբնակեցման եւ տարածքների յուրացման քաղաքականություն:

«Մենք կցանկանայինք, որ փաստահավաք առաքելությունը դիտարկեր իրավիճակը նաեւ Շահումյանում, Գետաշենում, Մարտակերտի հյուսիսային բնակավայրերում: Այնտեղ վերաբնակեցումն սկսվել է 1991 թ.: Այն ժամանակվա նախագահ Այազ Մութալիբովն անձամբ ներկա է եղել Գետաշենի ենթաշրջանում թուրք-մեսխեթցիների վերաբնակեցմանը», ասաց Աթանեսյանը:

ԼՂՀ իշխանությունները պատրաստակամություն են հայտնել ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելության աշխատանքի համար ստեղծել անհրաժեշտ պայմաններ: Պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանը նախօրեին մամուլի ասուլիսում նկատել էր, որ «այդ տարածքները գտնվում են ԼՂՀ իշխանությունների լիակատար վերահսկողության տակ», սակայն «մենք չենք կարող արգելել մեր քաղաքացիներին գյուղատնտեսությամբ զբաղվել այդ տարածքներում»: «Ինչ վերաբերում է բուն տարածքների ճակատագրին, ապա առջեւում դեռեւս մեծ բանակցային գործընթացն է, եւ այդ տարածքների վերաբերյալ որեւէ որոշում պետք է կայացվի տվյալ գործընթացների շրջանակներում»:

Ի դեպ, «Շահումյան-Գետաշեն» հայրենակցական միության նախաձեռնությամբ ՄԱԿ-ի իրավունքների եվրոպական դատարան է ներկայացվել հայց՝ ընդդեմ Ադրբեջանի: Միության նախագահ Էդիկ Բալայանը մեզ հետ զրույցում ասաց, որ «չորս ընտանիքների գործերն ընդունվել են, բայց ընթացք դեռեւս չեն տվել»: Բալայանի ասելով, այդ ընտանիքները զրկվել են սեփականության իրավունքից: Շահումյանի, Գետաշենի եւ Մարտակերտի 26 գյուղեր ամբողջությամբ գտնվում են թշնամու վերահսկողության տակ, այնտեղի հայ բնակչությունը զրկվել է ունեցվածքից: «Մեր սեփականության իրավունքն է ոտնահարված: Պետությունը չի կարող բնակչության սեփականության իրավունքի պահպանումը, դրա համար պետք է փոխհատուցի», ասաց Բալայանը:

Իսկ հավանական չէ՞, որ հետեւելով հայերի օրինակին ադրբեջանցիներն էլ փոխհատուցում պահանջեն Հայաստանից: Բալայանի ասելով՝ Հայաստանից հեռացած ադրբեջանցիները մեծ մասամբ կարողացել են փոխանակել իրենց տները: Նա հավելեց, որ, իր տեղեկություններով, ադրբեջանցիները չեն դիմել եվրոպական դատարան: Մինչդեռ ադրբեջանական «Թրենդ» գործակալության հաղորդման համաձայն 10 ադրբեջանցի փախստականներ, հետեւելով հայերի օրինակին, նույնպես դիմել են Ստրասբուրգի դատարան: Նրանք, ինչպես գետաշենցիներն ու շահումյանցիները, պահանջում են փոխհատուցում:

Տասը տարի անց սպասվում է համամոլորակային աղետ

Կհալվեն հավերժական սառցադաշտերը, արեւադարձային կղզիները կընկղմվեն օվկիանոսի մեջ

Երեքշաբթի օրը Պետական քաղաքականության ուսումնասիրման բրիտանական ինստիտուտը կիրառական Գլոբալ կլիմայական փոփոխությունների խնդիրներով միջազգային կազմակերպության վերջերս հրապարակած զեկույցը: Այն կազմել են գիտնականներ, քաղաքագետներ ու գործարարներ աշխարհի բազմաթիվ երկրներից: Զեկույցի առավել ուշագրավ դիտարկումները ներկայացնում է «Rambler.ru» ինտերնետային էջը:

Վերջին հազարամյակի ընթացքում 2004 թվականը գիտնականներն արձանագրեցին որպես մոլորակի ամենաշոգ տարի: Երկրագնդի տաքացումը մեկնարկել է 1998 թվականից: Իրենց երկրի տարածքում, օրինակ, ռուս գիտնականները փոփոխություններն արձանագրել են հստակ ցուցանիշների տեսքով՝ մասնավորապես Մոսկվայում եւ նրա շրջակայքում ամեն տարի, եւ հատկապես ձմռանը նկատվում է օդի ջերմաստիճանի բարձրացում: 1961-1990 թթ. այն բարձրացել է 4, վերջին 14 տարվա ընթացքում՝ 3,5 աստիճանով:

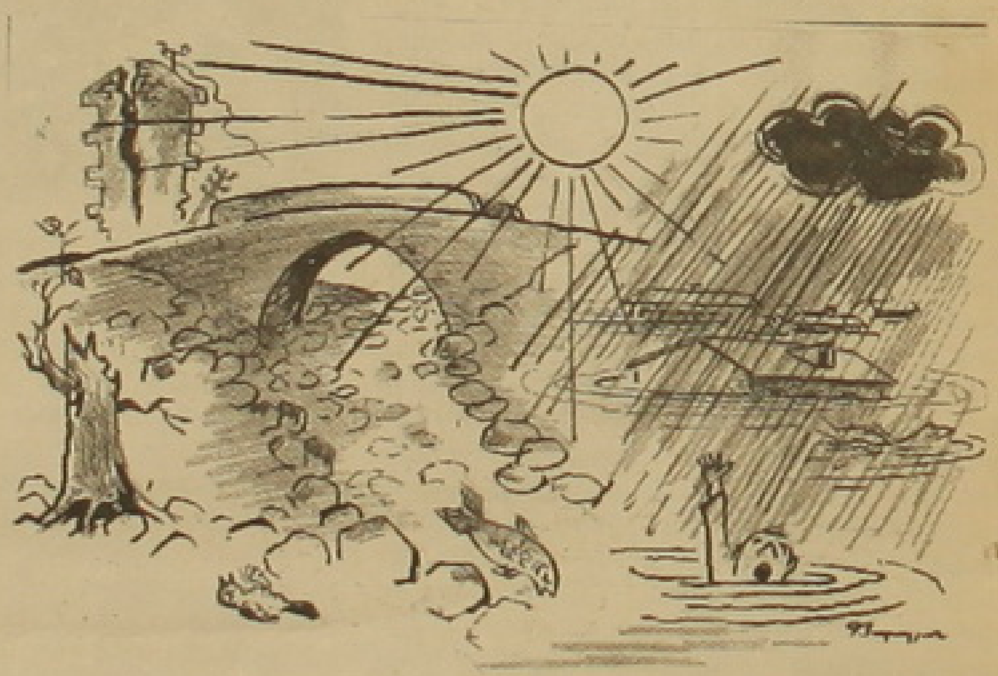

«Եթե հապճեպ միջոցառումներ չձեռնարկվեն, ապա արդեն առաջիկա տասնամյակում եղանակի տաքացումը անդառնալի փոփոխությունների կհանգի», նշվում է զեկույցում: Այժմ արդեն երկրի մակերեւույթի վրա ջերմաստիճանի միջին ցուցանիշը 2 աստիճանով գերազանցում է 1750 թվականի միջին մակարդակը:

Գիտնականները նախազգուշացնում են, որ շրջակա միջավայրի աղտոտման արագ տեմպերը նկատի առնելով, մարդկությունը կրիտիկական սահմանագծին կարող է հասնել նույնիսկ ավելի շուտ, քան 1 տասնամյակն է: Մթնոլորտում ածխաջրածնային (հիմնականում ջերմոցային) գազերի խտությունն այժմ արդեն տարեկան ավելանում է 2 տոկոսով:

Համընդհանուր աղտոտումների հետեւանքով հնարավոր է, որ ոչնչանան մոլորակի խոշորագույն էկոհամակարգերը, օրինակ, Ամազոնի անտառները: Հաջորդ շրջայում, մյուս կանխատեսումների համաձայն, կարագանա Գրենլանդիայի եւ Արեւմտյան Անտարկտիդայի սառցադաշտերի հալոցքը:

Դրա պատճառով ծովի մակարդակը մոտ 10 մետրով կբարձրանա: Հավանական է, որ նույնիսկ օվկիանոսային խոշորագույն Գոլֆստրիմ հոսանքը փոխի ուղղությունը:

Հնարավո՞ր է արդյոք կանխարգելել մարդկության գլխին կախված այս ահավոր սպառնալիքը, որքանո՞վ է անխուսափելի: Զեկույցի հեղինակները համընդհանուր աղետը մեղմացնելու դեղատոմսեր են առաջարկում: «Մեծ ութնյակի» երկրների ղեկավարներին հանձնարարական է եղել մինչեւ 2025 թվականը իրենց երկրներում էլեկտրաէներգիայի արտադրության միջոցները փոխարինել վերականգնվող էներգիայի տեսակներով, կրճատել թունավոր արտանետումների հետ կապված արտադրությունների քանակը:

Սակայն զեկույցի հեղինակները միանգամայն իրական մտավախություն ունեն, որ իրենց նախազգուշացումները կարող է անտեսել «ջերմոցային գազերի» գլխավոր արտադրող, արտանետումների գլխավոր հեղինակ ԱՄՆ-ը եւ պարզապես տապալել նախատեսված բոլոր ծրագրերը:

Իր հերթին, Բուենոս Այրեսում դեկտեմբերին կայացած ՄԱԿ-ի շրջանակային կոնվենցիայի անդամ երկրների կոնֆերանսում Վայրի բնության համաշխարհային ֆոնդը ամբողջ աշխարհում կլիմայի փոփոխության հետեւանքով առաջացած սոցիալ-տնտեսական կատակլիզմների շարքում հաջորդաբար նշել է՝ 1. արեւադարձային կղզիների ընկղմում օվկիանոսի մեջ, 2. հավերժական սառցադաշտերի հալոցք, 3. ջրհեղեղներ եւ երաշտներ, 4. պարենային եւ էներգետիկ խնդիրներ:

Այս ֆոնդի ռուսաստանցի փորձագետ Ալեքսեյ Կոկորինն ընդգծում է, որ եղանակի 2 աստիճանով տաքացումը երկրագնդի «օջախային» հատվածներում կլինի 5, նույնիսկ 10 աստիճան, իսկ դա նշանակում է բազմաթիվ էկոհամակարգերի ոչնչացում հազարավոր կիլոմետրերի վրա:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

FOR YOUR INTERNAL NEWS OF ARMENIA LOG ON TO
www.azg.am
IN ARMENIAN, RUSSIAN, ENGLISH AND TURKISH

Հայտարարություն

Կենտրոնական բանկի խորհուրդը հունվարի 27-ին հաստատեց Հայաստանի Հանրապետության 2005 թ. դրամավարկային քաղաքականության ծրագիրը, որը սահմանված կարգի համաձայն կուղարկվի Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողով:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 27. 01. 2005 Գինը՝ 100 դրամ